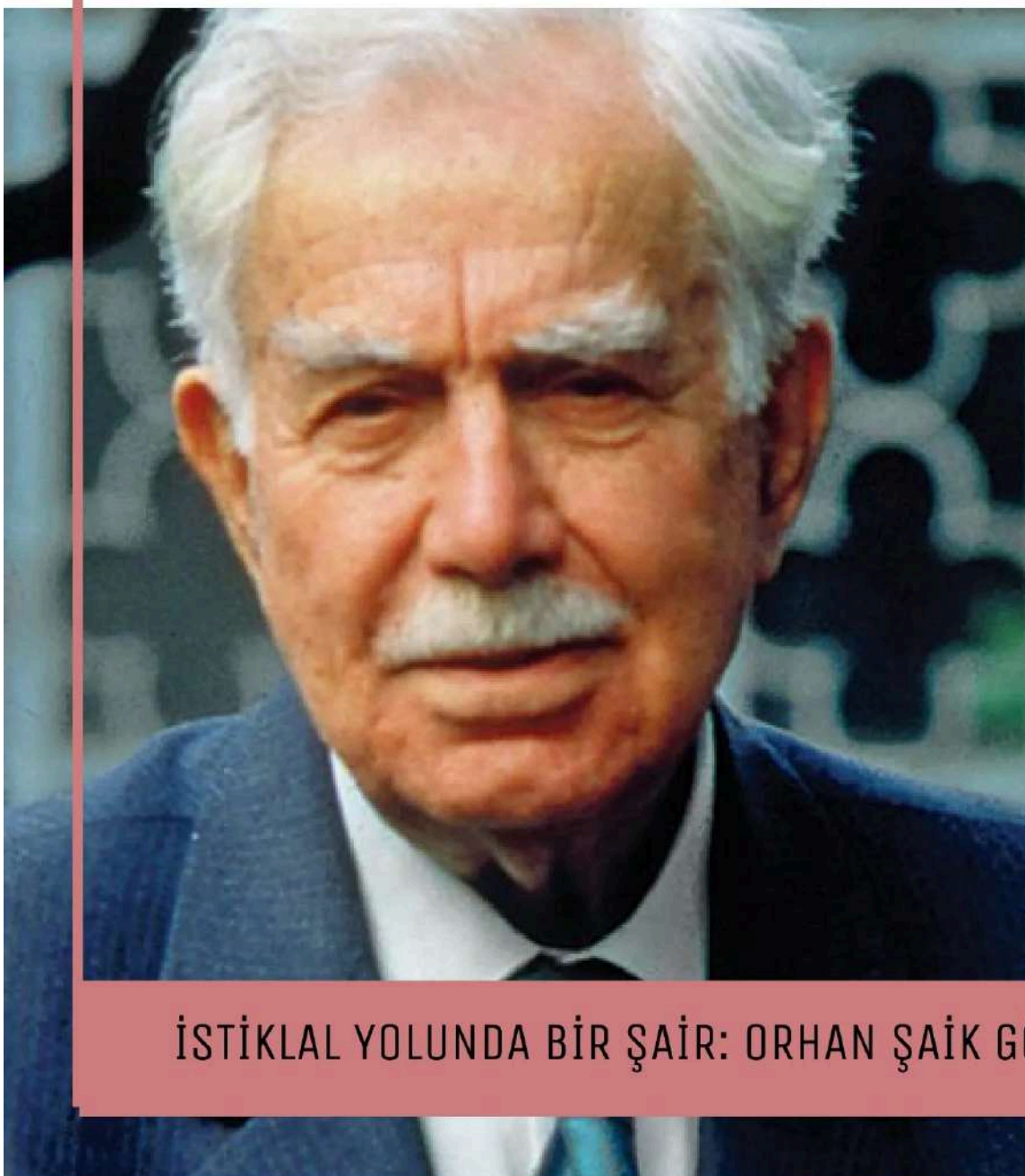

SELAM İMAM HATİPLİM

güzel bir iz bırakmak için

ŞEHİT ARİF DEMİREL ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

İSTİKLAL YOLUNDA BİR ŞAİR: ORHAN ŞAİK GÖKYAY

SELAM İMAM
HATİPLİM

İMTİYAZ SAHİBİ:
ŞAKİR PEKER

EDİTÖR:
ZEYNEP VARIR
İHL MESLEK DERSLERİ
ÖĞRETMENİ

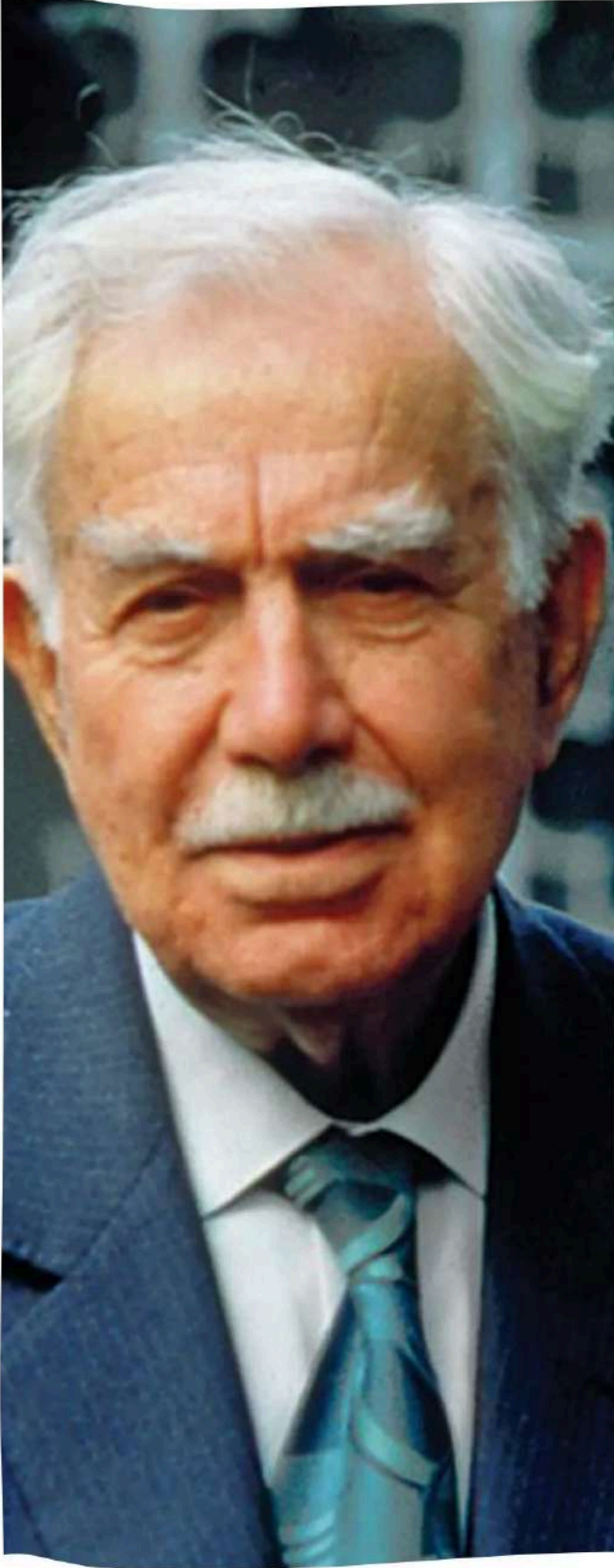
Yayın Kurulu

Selvizar ÇALIŞ
Özer ZOR
Gülseren GÜRÇAY
Salih Yiğit FAZLIOĞLU

İLETİŞİM:
<http://sehitadaihl.meb.k12.tr>

Aşağı Hatipbağı Mah.
Şair Organ Şaik Gökyay
Sk. No 13
İnebolu/Kastamonu
37500

İSTİKLAL YOLUNDA BİR ŞAİR:
ORHAN ŞAİK GÖKYAY

**HOCALARIN HOCASINA
VEFA
03**

ŞAKİR PEKER

ORHAN ŞAİK GÖKYAY,
KÜNYESİ,ESERLERİ
04-05

İSTİKLAL YOLUNDA TARİH VE
EDEBİYAT YAZAN İNEBOLU BÜYÜK
EVLADINI NASIL UNUTTU?
06-07

ORHAN ŞAİK GÖKYAY İÇİN KİM NE
DEDİ?
08-09

30. VEFAT YIL DÖNÜMÜ ANISINA
10-15

MUSTAFA FAKAZLI ORHAN ŞAİK
GÖKYAY'I ANLATIYOR. 16-19

ORHAN ŞAİK GÖKYAY ŞİİRLERİ
20-21

KİTAPLARA SIĞINAN ADAM CEMİL
MERİÇ
21,22

A.SAMET ÇEBİ İLE FELSEFE ÜZERİNE
23

OKU-YORUM- SELVİZAR ÇALIŞ
24

AVLA KANYONUNU GEZİ-YORUM,
ZEYNEP VARIR
25-26

BİR FİLM İZLİ-YORUM, ALİHAN ÇALIŞ
27

Editörün Notu

Merhaba

Orhan Şaik GÖKYAY özel sayımızla karşınızdayız. Bu vatan Kimin, sorusuna yüreği ile cevaplar veren, sevdası vatan ve millet olan, kalbi toprağın kara bağrında sıradağlar gibi yatanlar için çarpan bir şair Orhan Şaik Gökay. Bu sayımızda Şair Orhan Şaik Gökay'ı hatırlatmak, anlamak ve tanıtmak üzere yazılar derleyip siz değerli okuyucularımızın istifadesine sunduk.

Okul Müdürümüz sayın Şakir Peker'in "Hocaların Hocasına Vefa" yazısı ile Şairin hatırasını korumak gerektiğine dikkatleri çekerken bizde Bu Vatan Kimin şiirleriyle beraber diğer şiirlerinden de kesitler derledik. İnebolu'da Orhan Şaik Gökay için yapılmış eserlerin fotoğraflarını sergilemiş bulunduk.

Bize bu vatani emanet eden değerli şahsiyetler değerli mekanlar korunmalı ve hep hatırlarda yerini tutmalı. Bizler de bu minvalde her vesileyi iyi değerlendirmeliyiz.

Bu Vatan Bizim BU VATAN HEPİMİZİN

Hocaların Hocasına Vefa....

1902 yılında İnebolu'da doğan ve 1994 yılında 92 yaşında iken ahirete göç eden, hayatını eğitime ve insan yetiştirmeye adanmış , öğretmen, şair, araştırmacı Orhan Şaik GÖKYAY'ın ebediyete irtihalinin 30. Yıldönümü dolayısıyla bu sayımızı ona ayırdık .

Şehit Arif Demirel Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak öğrencilerimizin mesleki ,akademik ,sportif gelişimlerinin yanında sosyal ve kültürel gelişimlerine de ayrı bir önem vermekteyiz. Bu bağlamda öğrencilerimize hem şair ve öğretmen olan Orhan Şaik GÖKYAY'ı tanıtmak hem de ömrünü eğitime adanarak binlerce öğrenci yetiştiren, birçok ödül almış ve sevenleri tarafından "hocaların hocası" unvanıyla anılan, yaşam özetini başarılarla dolu, "Bu Vatan Kimin" şiirinin yazarına vefa borcumuzu ödemek için hem bir program hazırladık hem de böyle bir dergi hazırladık.

Bu derginin hazırlanmasında bizlere katkı sunan İstanbul Gençlik ve Düşünce Kulübü Derneği İnebolu Temsilcisi Sayın Necmettin ÜÇYILDIZ Beye ve İnebolu yerel tarihçisi Sayın Mustafa FAKAZLI Beye çok teşekkür ediyorum.

Dilin yaşayan bir varlık gibi olduğuna vurgu yapan şair bir sözünde şöyle der:

Bir dilin sözcükleri donmuş, taş kesilmiş, mumyalanmış ölü varlıklar değildir; dil de büyüyen, genişleyen, günün gereklerine göre durmadan yeşeren; durmadan değişik, yeni yemişler veren ulu bir ağaçtır. Düşen yaprakları ve yeniden açan yaprakları vardır.

Evet şairin çok güzel sözleri ve şiirleri var. Okuyup istifade edelim.

Şairin "Bu vatan Kimin" adlı şiirindeki şu dizeleriyle bir sonraki sayıda buluşmak üzere diyorum.

"İleri atılıp sellercesine

Göğsünden vurulup tam ercesine,

Bir gül bahçesine girercesine

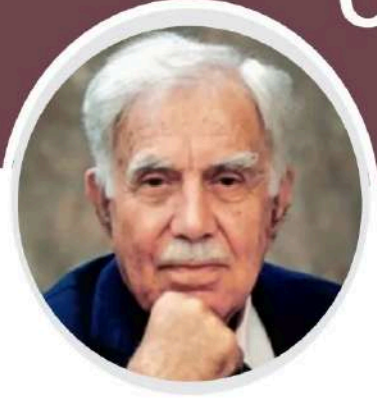
Şu kara toprağa girenlerindir," dediği tüm şehitlerimize ,

üzerimizde hakları bulunan bütün öğretmenlerimize ve değerli şair öğretmenimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Selâm ve dua ile...

ŞAKİR PEKER
OKUL MÜDÜRÜ

ORHAN ŞAİK GÖKYAY

16 Temmuz 1902 tarihinde babasının edebiyat öğretmeni olarak görev yaptığı İnebolu'da dünyaya geldi.

Rıza Nur'un millî eğitim bakanlığı döneminde yayımlanan "her öğrencinin bir Türk adı alması"yla ilgili genelge uyarınca adını "Orhan" olarak değiştirmişti.

Kurtuluş Savaşı yıllarında İstanbul'dan Ankara'ya geçen pek çok kişinin yol üzerinde uğradığı bir yer olan Kastamonu'dan geçtiği sırada ünlü şair Mehmet Akif ile de görüşme fırsatı bulmuş, ilk şiirlerini göstermiş ve beğenisini kazanmıştı.

Ankara Darülmuallemîni'ni "çok iyi derece" ile bitirdikten sonra 1923 yılından itibaren Piraziz, Samsun ve Balıkesir'de öğretmenlik yaptı.

1927 tarihinde önce Kastamonu İdadisi'nin son sınıfına kaydolarak bu okuldan kaydoldu, ardından hem İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'ne, hem Yüksek Öğretmen Okulu'na kaydoldu[3] ve öğrenimini her iki okulda birden sürdürdü. Edebiyat fakültesinde hocası Fuat Köprülü'den etkilendi. Almancasını ilerletti.

Yüksek öğrenimini 1930'da tamamladıktan sonra tekrar öğretmenliğe başladı. Kastamonu, Malatya, Edirne, Ankara, Eskişehir ve Bursa'da edebiyat öğretmenliği yaptı. "Bu Vatan Kimin" şiirini Bursa'da iken yazdı. Edirne'de görev yaptığı sırada kendisi gibi öğretmenlik yapan Ferhunde Sarıoğlu ile evlendi. Çiftin çocukları olmadı

Galatasaray Lisesi'nde öğretmenlik (1947-1951), Londra kültür ateşeliği ve öğrenci müfettişliği (1951-1954), İstanbul (Çapa) Eğitim Enstitüsü'nde öğretmenlik (1954-1959) görevlerinde bulundu.

1959-1962 yılları arasında Londra'da bir okulda Türk dili ve edebiyatı okutmanı olarak çalıştı. 1962'de Türkiye'ye döndükten sonra Çapa Eğitim Enstitüsü'ndeki görevine tekrar başladı. 1967 yılında yaş haddinden emekli oldu

Gökyay, emekli olduktan sonra da eğitimcilikten kopmadı. 81 yaşında tekrar mesleğine döndü; eski görev yeri olan Çapa Eğitim Enstitüsü'nde, Marmara ve Mimar Sinan Üniversitelerinde ders verdi. 70 yıl öğretmenlik yaparak Türk Milli Eğitiminin " en uzun süreli öğretmeni" unvanına sahip oldu.

Yetmiş yıllık öğretmenlik hayatında binlerce öğrenci yetiştiren Orhan Şaik Gökyay, 2 Aralık 1994 tarihinde öldü ve cenazesi ertesi gün Üsküdar'daki Nakkaştepe Mezarlığı'nda toprağa verildi.

KÜNYESİ

Asıl Adı:Hüseyin Vehbi

DoğumYeri: Kastamonu/İnebolu

Doğum Tarihi: 16 Temmuz 1902

Ölüm Tarihi: 2 Aralık 1994

Babası: Mehmet Cecdet Efendi

Annesi: Şefika Hanım

Mesleği: Öğretmen

Unvanı: Dede Korkut'un Torunu

ESERLERİ

- Dede Korkut (İstanbul, 1000)
- Dedem Korkut'un Kitabı (İstanbul, 1973)
- Katip Çelebi'den Seçmeler (İstanbul, 1968)
- Destursuz Bağa Girenler (Dergâh Yayınları, İstanbul 1982)
- Bu Vatan Kimin? Şiirleri

İSTİKLAL YOLUNDA TARİH VE EDEBİYAT YAZAN İNEBOLU BÜYÜK EVLADINI NASIL UNUTTU ?

Bilindiği üzere Kurtuluş Savaşı bir milletin uyanış ve direniş mücadelesidir. Bu mücadelede Anadolu'nun her karış toprağı destanlaşmış ve gelecek nesillere gurur verici hikayeler bırakmıştır.

İnebolu'da uyanış ve direniş mücadelesinde en ön safta yer alan, İstiklal Madalyası ile mücadelesini vesikalaştırmış ve ardından birçok kahramanlık hikayesi bırakmış, İstiklal yolu, Şerife Bacı, İnebolu Denk Kayıkları, İnebolu Balıkçıları, Hamamcı Kadı Reis gibi kavramlarıyla tarihte yerini almıştır.

Atatürk'ün "Gözüm Sakaryada, Dumlupınar'da; kulağım İnebolu'da " sözü ise İnebolu'nun tarih sahnesindeki rolü ve önemini ortaya koyması açısından önemli bir ifadedir. Anadolu, kılıcı ve kalem ile mücadele veren büyük evlatları ile varlığını sürdürmüştür. Kanıyla tarih yazan bir memleketin evlatları olur da kalemiyle kurtuluş savaşı mücadelesi veren büyük evlatları olmaz mı? Elbette olur.

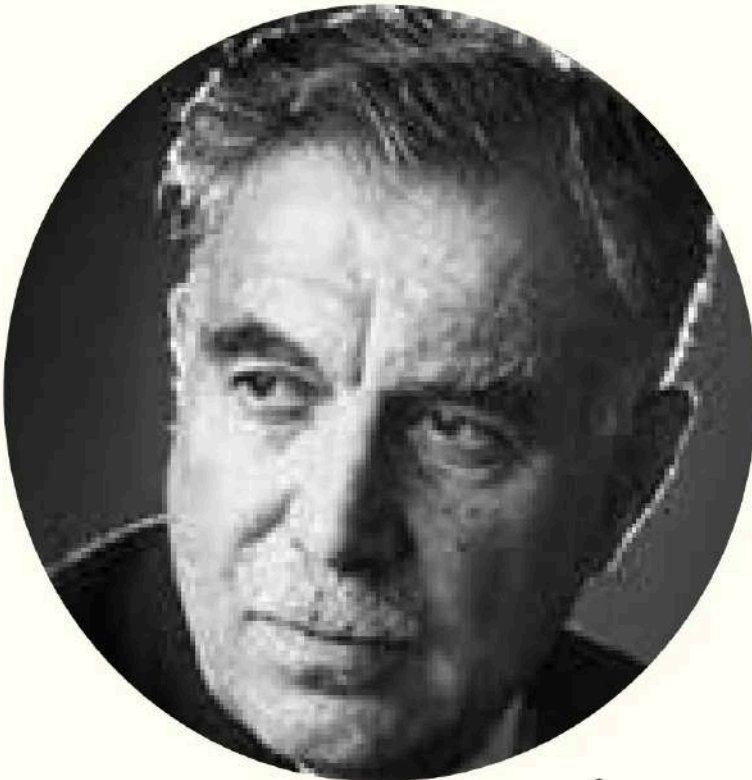
Bu yazımızda kalem ile cenk meydanında mücadele veren bir cengaverin unutulmuş hikayesini, kısa süreli hatırlama çabalarına değindikten sonra, unutmamak için ne yapmalıyız sorusuna cevaplar vermeye çalışacağız.

Bu vatan Kimin, sorusuna yüreği ile cevaplar veren, sevdası vatan ve millet olan, kalb toprağın kara bağrında sıradağlar gibi yatanlar için çarpan bir şair. Orhan Şaik Gökyay.

Şair 1994'de öldükten yaklaşık 15 sene sonra 2008-2009 yıllarında dönemin İnebolu Milli Eğitim Müdürlüğü ve İnebolu Kaymakamlığı'nın girişimi ile "Nasıl Cide Rifat İlgaz'la bütünleşti se İnebolu da Orhan Şaik Gökyay le bütünleşmel " fikri ile Orhan Şaik Gökyay'ı anma etkinlikleri nin düzenlenmesine karar verilir. Amaç, Üstadı İnebolulara tanıtmak daha sonra İnebolu ismin Orhan Şaik Gökyay ile bütün Türkiye'ye duyurmaktır. Bu kapsamda dönemin Sağlık Meslek Lisesi Okul Müdürü Davut YILMAZER başkanlığında Türkçe ve Edebiyat öğretmenlerinden oluşan bir komisyon kurulur. Bu doğrultuda kendisi de Kastamonulu olan Kastamonu yöresi üzerine birçok folklorik ve kültürel çalışmaları ile tanınan yazar ve araştırmacı Nail TAN'a ulaşılır. Nail TAN, daha önce muhtelif vesilelerle Orhan Şaik Gökyay adına akademik çalışmalar ve seminerler yapmış bir değerimizdir.

Nail Hoca bu fikri duyunca sevinmek le birlikte şu cevabı verir: " Siz bunu haketmiyorsunuz. Kaç senedir şairi ne aradınız ne sordunuz ve sahiplenmediniz. Vefasızlığınız affedilir gib değil, böyle giderse şairin doğum yerinden İnebolu'yu sildirmek lazım. " diyerek sitemini dile getirmiştir. Ancak yapılacak işin samimiyet ve büyüklüğü karşısında 2009 yılındaki anma programını İnebolu'da yapılacağı sözünü verdikten sonra üç istekte bulunur:

- 1.İnebolu'da bir sokağa şairin adının verilmesi
- 2.Doğduğu eve " Orhan Şaik Gökyay bu evde doğmuştur. " tabelasının asılması
- 3.Bir Büstünün yapılması

Orhan Şaik Gökyay Sokağı, Fotoğraf-1

Orhan Şaik Gökyay Sokağı, Fotoğraf-2

Orhan Şaik Gökyay Sokağı, Belediye Meclis Kararı, Fotoğraf-3

Orhan Şaik Gökyay Büstü, Fotoğraf-4

Orhan Şaik Gökyay Büstü, Fotoğraf-5

Orhan Şaik Gökyay'ın Evi, Fotoğraf-6

Orhan Şaik Gökyay'ın Evi, Fotoğraf-7

Orhan Şaik Gökyay'ın Evinin Girişi, Fotoğraf-8

Orhan Şaik Gökyay'ın Evidir Tabelası Fotoğraf-9

Fotoğraflarda görüldüğü gibi dönemin verilen bütün sözleri birer birer tutulmuş. Bu kapsamda Orhan Şaik Gökyay, doğduğu topraklarda bir kez daha Şehit Arif Demirel Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak Inebolu Genç Düşün Derneği ile birlikte bir program hazırladık. Orhan Şaik Gökyay vefatının 30. yıl dönümünde 17.12.2024 tarihinde Mustafa Şerbetli ilkokulunda anıldı.

Okulumuz BU VATAN KİMİN şiirinin yazılı olduğu şehit köşesi

ŞEHİT ARIF DEMİREL AİHL GİRİŞ KAT

ŞEHİT ARIF DEMİREL AİHL GİRİŞ KAT
FOTOĞRAF 2

ORHAN ŞAİK GÖKYAY İÇİN KİM NE DEDİ ?

Nal TAN

"Büyük şairdi. Az ama öz yazdı. Çok yazıp tekrara düşmedi. Yunus'un 'Çok söz hayvan yükü.' Sözünü sevmiştir. 65 şiirin hepsi de oya gibi işlenmiştir. Her toplantıya, her şiir şölenine katılıp şairliğinin saltanatını sürebilirdi. Ama öyle yapmadı. Siyasal partilere, ideolojik edebiyat dernekler ne de itibar etmedi. Bu sebeple, bol keseden yandaşlara, yadaklara dağıtılan şiir ödülllerinden en az nasibini alan şair oldu." (Araştırmacı-Yazar)

H. Rıdvan
ÇONGUR

"Yeni bir yıla girerken geride kalan 20.Yüzyılı, başından sonuna kadar yaşayan asırlık bir çınar düşünün. Öyle bir çınar ki ; üstünde doğduğu, büyüdüğü, boy attığı toprağından, köyünden kasabasından, hayatını sürdürdüğü küçük büyük kentinden, yurdunun dört bir köşesindeki her yaş ve meslekte insandan haberi , pek çoğuyla tanışık, doğru yolda gördüğü herkesle barışık... Orhan Şaik Gökyay'dır, bu çınarın adı. Orhan Şaik Gökyay, milli eğitimimizin seçkin, önde gelen bir öğretmeni , Türk dilinin sevdalısı; şiirleriyle hem edebiyatımızın baş köşesine hem de gönül tahtımıza kurulmuş bir büyük şairimiz." (Araştırmacı- Yazar)

Hüseyin
ÇELİK

"Gökyay, bütün bir yüzyılı, hemen hemen başından sonuna kadar yaşamış bir ulu çınardı. O, yirminci yüzyılın milletçe büyük ve unutulmaz felaketleriyle sarsıldığımız günlerinde gözlerini açtı, Balkan ve 1. Dünya savaşlarının acılarını, yokluklarını yaşadı ve Milli Mücadele'nin ulusça ölüm-kalım savaşı verdiğimiz yıllarda ilkökul öğretmeni olarak hizmet verdi . Büyük zafer ve Cumhuriyetin ilanından sonra ömür boyu sürdürdüğü öğretmenliği boyunca da binlerce öğrenci yetiştirdi , ülkesine değerli insanlar kazandırdı." (Milli Eğitim Bakanı)

Kudret
ÜNAL

"Bu kadar öğrencilerini seven, değer veren, dost ve arkadaş olan Orhan Şaik Gökyay Hocamın, aynı zamanda çok disiplinli bir yaklaşımı da vardı. Orhan Şaik GÖKYAY, başı dik gururlu, son nefesine kadar vatanına hizmet etmek için çalıştı. Başta binlerce öğretmen yetiştirdi . Türk tarihine, Türk edebiyatına, Türk diline ve Türk kültürüne hizmet etti." (Manevi Oğlu)

Meserret
ERGİN

"Ağabeyim çocuğu olmamasına rağmen, ailenin yetişen tüm gençlerine yuvasını ve gönlünü açmış, hepsini meslek sahibi yapmıştır. Ben bile defalarca başarılı fakat imkanları kısıtlı öğrencilerim ona göndermişimdir. Öğrenciler bilirler, Orhan Ağabeyim öğrencilerine vatanın her köşesinin kutsal olduğunu ve görevlerini bu anlayışta yapmalarını hep vurgulardı." (Kız Kardeş)

Prof. Dr.
İskender PALA

"Hoca çok titiz bir insandı, en ufak bir kelimedeki yanlışlığın peşine haftalarca düşer, o yanlışlığı gidermenin yollarını arardı. İkincisi , çok mütevazı dı , bilim adeta 5 yaşındaki çocuklarla test ederek sosyal yönünü, özellikle de divan şiir alanında, klasik Türk şiir alanındaki bilgiler , çok eskiden bu yana özümser biçimde herkesle test ederek koyardı."

Prof. Dr.
Günay KUT

"Bütün çalışma hayatım boyunca ben böylesine öğretmeye ve aynı ölçüde öğrenmeye susamış, çalışkan, sevecen ve kapısı her öğrencisine, her öğrenmek isteyeneye açık bir araştırmacı tanımadım, diyebilirim." (Öğrencisi)

ORHAN ŞAİK GÖKYAY İÇİN KİM NE DEDİ ?

Tuncel
ACAR

"Bütün hayatı boyunca maddiyata hemen hemen hiç önem vermemiş bir gönül adamıdır. Onun için para kazanmak ve kariyer yapmak hiçbir zaman bir amaç olmamıştır. Belki de oldukça yoksul geçen çocukluğunun tesiri ile insanlara hiçbir zaman tepeden bakmamış, halk ile iç içe bir hayat biçimini tercih etmiştir." (Milli Kütüphane Başkanı)

Murat
BARDAKÇI

"Orhan Şaik Gökyay, arkasında sadece ışığını bırakan parlak bir yıldız gibi , sessizce kayıp gitti ... Ne gazeteler, ne TV' ler söz etti gidişinden... Edebiyat tarihçileri , yollarını ondan kalan ışığın zerrecikler ile bulmaya çalışacaklar artık. Destursuz Bağ Girenler'de elinde sopayla sayfalar arasında kovaladığı edebiyat tarihçileri artık rahat yüzü görebilir." (Araştırmacı - Gazeteci)

Hasan
PULUR

"Zekası ve espri anlayışı, hata yapan öğrenciler ne 'bu ne kadar hata böyle, yoksa sen profesör müsün ?' diyecek kadar ince ve keskin olan Orhan Şaik Gökyay, haklı eleştirilerinde hiç aman vermezdi , hele bir destursuz başa girsin... Orhan Şaik Gökyay'a, Türkçenin, Türk edebiyatının savcısı'ydı da diyebiliriz, cinayetleri Ortaya çıkarıp, katiller yakalayıp, mahkum eden..." (Gazeteci)

Doğan
HIZLAN

"Orhan Şaik Gökyay, şairdi , edebiyat tarihçisiydi , daha önemlisi bir kültür adamıydı. Eski kültürümüzü doğru bilen, doğru öğrenilmesi için de olağan üstü bir güçle çalışan bir yd . O kuşağın belirgin niteliği onda da doruktaydı: Yanlışlara tahammülsüzlük. Çok önemli eski metinler okumamızı o sağladı, o dünyanın temel metinlerini bugünkü dile aktararak kültürdeki geleneksel bağlarımızı kurtarmamızda öncülük etti ." (Yazar)

Prof. Dr.
BİROL EMİL

" Şair, edip, araştırmacı ve kültür adamı Orhan Şaik Gökyay, üniversite dışında olmasına rağmen, bana çok hususi bir ilim adamı tipi görünmüştür. Artık üniversitede yıllanmış olan bizlerden hiçbirimizin rekabet ve aşmaya cesaret edemeyeceği bu tip, bugün kelimenin tam manasıyla emsalsizdir."

Muhsin
KARABAY

"Rahmetli Hocamızın bir özelliği de, çok nüktedan ve hazırcevap olmasıydı. Çok mütevazı olmakla birlikte kendi ilminin, bilgisinin, büyüklüğünün de farkındaydı. Küçük büyük herkes de onun sahasının otoritesi olduğunu biliyordu." (Yazar)

El-muhacim daima: **Orhan Şaik Gökyay**

30. Vefat Yıl Dönümü Anısına

Vefa önemlidir

Neden hatırlama hassamızı, vefa duygumuzu, geçmişle irtibat hissimizi bu kadar yitirdik? Hâlbuki cemiyyet hayatı da insan hayatı gibi geçmişinden kuvvet ve ilham alarak ilerler. Nice edebiyatçıyı, ilim adamını, önemli şahsiyeti nisyan çık-mazlarına hapsettik. Hatırlamanın ve kıymet bilmenin ehemmiyetine inandığımız gün birçok meselenin de üstesinden geleceğimizi düşünüyorum.

“Orhan Şaik Hoca’ya unutamadığı bir anısını sormuştum. Anlattı. Müfettişken Doğu Anadolu illerine teftişe gitmiş. İl Müdürlüğü bir minibus tahsis etmiş. Kalabalık bir heyet ile ilçelere gitmişler. Yolda, çantası sırtında, ayağında ayakkabısı yırtık, üstü başı pek muntazam olmayan bir öğrenci görmüşler. Orhan Hoca “Şu çocuğu araca alalım,” demiş. Çocuğu almışlar. Orhan Hoca çocuğun ismini, yaşını, hangi okulda okuduğunu, öğretmenlerinin adını

vs. sormuş. Çocuk hepsini cevaplar. İlkokul beşinci sınıf öğrencisi olan bu çocuğa, edebiyattan da sorular sorar. Ömer Seyfettin’i okudun mu, Mehmet Akif kimdir, Cahit Sıtkı’yı biliyor musun? vs... Çocuk hiçbirine cevap verememiş. Orhan Hoca: “Bu öğretmenler, çocuklara hiçbir şey öğretmiyorlar. Yazık bunca emeğe, Milli Eğitim ne hâllere gelmiş,” diye söylenmeye başlamış. Son olarak da çocuğa “Ezberinde bir şiir var mı, varsa oku da dinleyelim,” demiş. Bunun üzerine çocuk: “Evet var. Orhan Şaik Gökyay’ın Bu Vatan Kimin? şiirini öğretmenimiz ezberletti. Onu okuyayım,” demiş ve şiirin tamamını hatasız okumuş. Herkes şaşırmuş. Hoca çok duygulanmış ve gözyaşlarını tutamamış.”¹

¹ Prof. Dr. İsmail Yakıt, *Hatıralarıyla İz Bırakanlar*, Ötüken Neşriyat, İstanbul, Ocak 2016, s. 166-167. Buna benzer bir hatıra için bakınız: H. Rıdvan Çongur - Nail Tan, *Orhan Şaik Gökyay I*, Ankara, Haziran 2002, s. 136-137.

Şiirin sahibinin soruyu soran kişi olduğunu bilmeyen çocuktan kendi şiirini dinleyen Gökyay'ın o an yaşadığı his tarifsizdir galiba. Orhan Şaik Hoca'nın başından geçen bu hadiseyi aktarmamdaki gaye şudur: Kimi edebiyatçıyı tanımasak da bilmesek de onlar eserleriyle hâlâ yaşıyorlar. Ancak artık sadece eserleriyle değil, bizim vefamızla da yaşamaları lazım değil mi? Girişteki sitemkâr ifadele-
rimin sebebine gelince; 2 Aralık 2019 tarihi, Orhan Şaik Gökyay'ın vefatının 25. yıl dönümüydü. Peki, Gökyay'ı bir yıl boyunca kim hatırladı, hangi dergi dosya konusu yaptı, kaç yazar kalemiyle gündeme getirdi; Gökyay hangi kurumu veya kuruluşun aklına geldi, anısına nerede bir anma programı tertip edildi? Bu sorulara birkaç istisna hariç, olumlu cevap verebilmek güç.² Tek tesellimiz ise Yeditepe Yayınevi'nin "*Orhan Şaik Gökyay Külliyyatı*"nı yayınlamaya başlamasıdır. Nitekim bazı kitapları uzun süredir neşredilmemişti ve okurlar için de bulması zor oluyordu.

Bu yıl içerisinde önemli gördüğüm bazı dergilere e-posta yoluyla, Orhan Şaik Gökyay'ın dosya konusu olarak ele alınmasını veya en azından birkaç yazıyla hatırlanmasını teklif ettim. Bunu dikkate alıp cevap verenler oldu. Sonrasında dergilerin hangisi bunu ciddiye aldı, bilemiyorum. Dert sahibi olarak vazifemi yaptım, gerisini dergi idarecileri bilir. Şimdi üzerime düşen ise; Gökyay'ın hayatını ve eserlerini araştırmak isteyenlere, küçük de olsa bir katkısındır.

Kitabına girmemiş şiirleri

Kastamonu Üniversitesinde görevli Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Eski Bey'in 2016 yılında neşredilen *Orhan Şaik Gökyay -Konuşmalar, Mektuplar, Şiirler-* adlı eserini uzunca bir zaman aradım. Zira eser Mustafa Bey'in kendi yayımydı ve kitapçılarda bulmak mümkün değildi. Kitaba ulaşamayınca Mustafa Bey ile irtibata geçtim. Kendileri sağ olsunlar, kitabı gönderme lütunda bulundular. Bu eser neden önemliydi? Bu sorunun cevabını, kitabın "Giriş" bölümün- den aynen iktibas ediyorum:

2 Bursa Büyükşehir Belediyesinin, 2 Aralık 2019 tarihinde tertip ettiği "Vatan Şairi Orhan Şaik Gökyay" panelinde Yavuz Bülent Bâkiler, Prof. Dr. Mertol Tulum, Prof. Dr. Nesrin Karaca ve Dr. Öğr. Üyesi Nusret Gedik konuşmacı olarak ilan edildi. Ayrıca Ömer Lekesiz Bey, Yeni Şafak gazetesinde, 19 Kasım 2019 tarihli yazısında bu programdan bahsetti: <https://www.yenisafak.com/yazarlar/omerlekesiz/akan-zamanda-bursa-2053402>

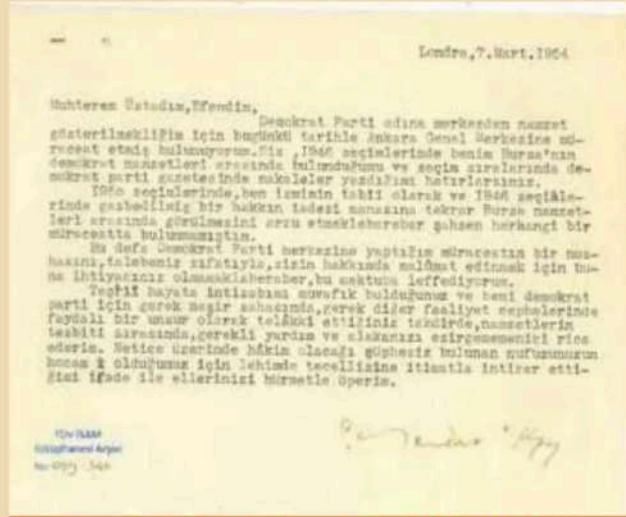
Kastamonu Üniversitesinin, 2 Aralık 2019 tarihinde tertip ettiği "Orhan Şaik Gökyay" panelinde Doç. Dr. Ercan Çelebi, Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Eski ve Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Dalar konuşmacı olarak ilan edildi.

Kadıköy Türk Ocağı, 6 Aralık 2019 tarihinde, Prof. Dr. Rahim Tarım'ın "Orhan Şaik Gökyay ve Kızılalma" konulu bir konferans vereceğini ilan etti.

Üsküdar Belediyesi ile Yeditepe Yayınevi'nin, 7 Aralık 2019 tarihinde ortaklaşa tertip ettiği "Vefatının 25. Yılında Orhan Şaik Gökyay'ı Anma Gecesi" programında Prof. Dr. Nihat Öztoprak, Prof. Dr. Günay Kut, Prof. Dr. Mertol Tulum, Prof. Dr. Gönül Tekin, Prof. Dr. Rahim Tarım, Dr. Öğr. Üyesi Nusret Gedik ve Melek Gençboyacı konuşmacı olarak ilan edildi. Ayrıca program öncesinde, Vatan Şairi'nin kabri başında Yasin-i Şerif okundu.

Orhan Şaik Gökyay'ın doğduğu ev, İnebolu, Kastamonu
(Kaynak: Bu Vatan Kimin Şairi, Yazar Orhan Şaik Gökyay 2)

Orhan Şaik Gökyay'ın Bursa Milletvekili adaylığı için dönemin Dışişleri Bakanı M. Fuad Köprülü'ye gönderdiği mektup (İSAM Arşivi)

"Orhan Şaik Gökyay ile ilgili bir araştırmada³; gazete ve dergilerde 61 şiirin yayımlandığı ifade ediliyor. Bu listede Kastamonu'da yayımlanan 34 şiirden ikisinin (Annemin Mezarında, İzmir Yolunda) adı geçmekte olup diğer 32 şiirin adlarına yer verilmemiştir.

...

Bizim tespitlerimize göre Orhan Şaik Gökyay'ın Kastamonu'da basılan Açksöz ve Nâzikter gazeteleri ile Doğu ve Gençlik dergilerinde yayımlanmış 34 şiiri buluyor. Bunlardan 22'si Açksöz'de, 1'i Nâzikter'de, 2'si Doğu dergisinde, 9'u Gençlik dergisinde yayımlanmış...

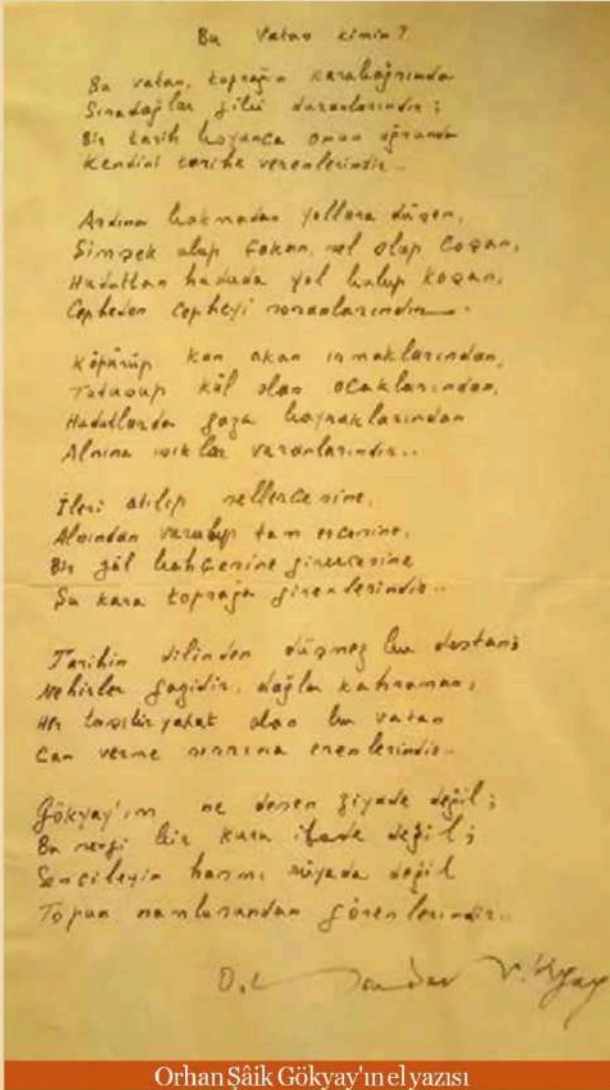
3 şiirde Vehbi Şaik, 15 şiirde H. Şaik, 11 şiirde Orhan Şaik, 5 şiirde O. Şaik imzasını kullanmış.⁴

3 Prof. Dr. Günay Kut, *Orhan Şaik Gökyay*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1989, s. 25-30.

4 Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Eski, *Orhan Şaik Gökyay -Konuşmalar,*

Orhan Şaik Gökyay, 1926

Orhan Şaik Gökyay'ın el yazısı

Gökyay'ın şimdiye kadar tespit edilen ilk şiiri *Melâl-i Hilâl*, henüz 17 yaşındayken, Vehbi Şâik ismiyle, 27 Kasım 1919 tarihli *Açıksöz* gazetesinde övücü ifadelerle birlikte neşredilmiştir:

"Nesl-i îâtî dediğimiz sınıf-ı münevverin muhid-i tefeyyüzü şüphesiz mekteplerdir. Pür-zekâ ve irfân-ı güzîde gençler yetiştirmekte pek semih olan şehrimiz Sultânîsinin onuncu sınıfı müdâvimlerinden muallim Cevdet Efendi mahdumu Vehbi Efendi'nin⁵ bir şiirini neşrediyoruz. Hassas bir muhayyilenin mahsulü olan bu eser, sahibinin âti-i irfânı hakkında bizi pek çok ümitvar etmektedir. Vehbi Efendi'yi muvaffakiyetlerinden dolayı tebrik ederiz.

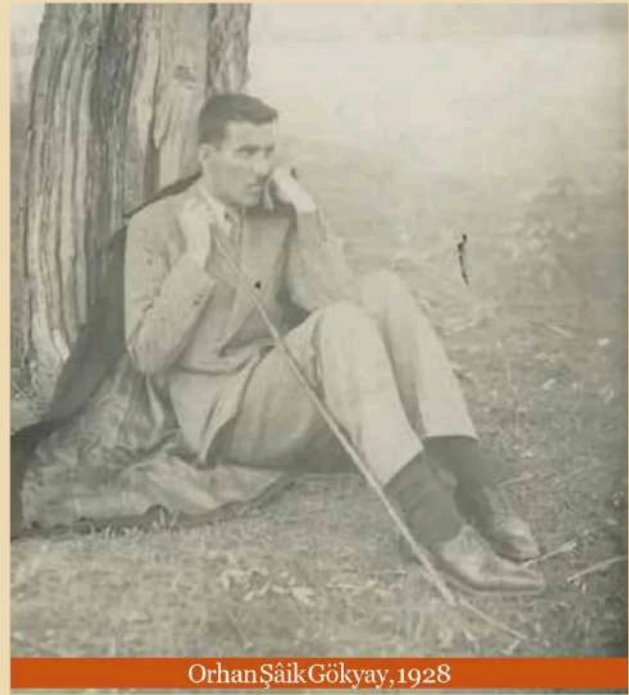
-Yurdumun iniltilerinden-
Neden siyaha bürünmüş acep o nazlı hilâl?
O şanlı çehre-i haşmet, o kanlı reng-i zafer?
Neden mi? Ah, onu sorma, sakın! Bureng-i melâl
Fezâ-yı kalbimi hep intikam ile süsler.
Zafer nidâları örterdi âsmâm bütünü,
O reng-i lâl ile sancak temevvüç eylerdi;
Fakat bugün yere düşsün, o reng-i alsönsün,
Yazık! Bugün yine ruhum gamınla ürperdi!
Bütünü bu reng ile bir mâcerâ-yı şandın sen,
Yarın güneş doğacakken hilâl ve necminden
Bugün çamurların altında inlesin mi sesin?
Yeter, yeter, seni gördükçe Türklüğüm sızsar;
Hilâl, bu reng-i hüznünle ağlıyor gibisin."⁶

Yeditepe Yayınevi tarafından 2018 yılında neşredilen *Bu*

Mektuplar, Şiirler-, Kastamonu, 2016, s. 2-3.

⁵ Orhan Şaik Gökyay'ın asıl ismi Hüseyin Vehbî'dir.

⁶ Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Eski, *Orhan Şaik Gökyay -Konuşmalar*, *Mektuplar, Şiirler-*, Kastamonu, 2016, s. 53.

Orhan Şaik Gökyay, 1928

Vatan Kimin? adlı şiir kitabına bakınca, Vatan Şairi'ne ait 44 şiirin (Mustafa Eski Bey'in kitabında yer alan 32 şiir, Günay Kut Hanım'ın kitabında 7 künyelerini verdiği 11 şiir, ayrıca hayatta iken hiçbir yerde yayınlanmayan İrtidat adlı şiir⁸) eksik olduğunu gördüm. Bu sebepten dolayı da dizinin editörü Dr. Öğr. Üyesi Nusret Gedik Bey ile görüşerek, kendisine Mustafa Bey'in hazırladığı kitaptan bir adet göndermek istediğimi ifade ettim.⁹ Nusret Bey de bu habere sevindiğini ve bu şiirlerin ikinci baskıya ilave edileceğini belirtti. Nusret Bey'in ifadesiyle

Gökyay'ın eserlerine girmemiş yazıları da kitap olarak okuyuculara ulaşacakmış. Bu vesileyle hem Yeditepe Yayınevi'ne hem de *Orhan Şaik Gökyay Külliyyatı*'nın editörlüğünü üstlenen Nusret Bey'e şükranlarımı sunuyorum.

Kitapların izinde

Kastamonu'nun İnebolu ilçesinde, 1902 yılında doğan Gökyay'ın hayatı bazen öğrenim için bazen de öğretim için ilden ile dolaşmakla geçmiş. Gökyay'ın hayatına bu yazı çerçevesinde pek değinmiyorum, çünkü Vatan Şairi'nin hayatı ile ilgili tafsillatlı bilgiye; Prof. Dr. Günay Kut'un *Orhan Şaik Gökyay* (Kültür Bakanlığı Yayınları), Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Eski'nin *Orhan Şaik Gökyay -Konuşmalar, Mektuplar, Şiirler-* (Kendi Yayını), Nail Tan - H. Rıdvan Çongur - Kudret Ünal'ın 8 ciltlik *Orhan Şaik Gökyay* (Kendi Yayını), Nail Tan'ın *Kastamonulu Ünlü İki Şair ve Yazar Orhan Şaik Gökyay - M. Behçet Necatigil* (Kendi Yayını), H. Rıdvan Çongur'un *Orhan Şaik Gökyay* (Kültür Bakanlığı

7 Günay Hanım'ın eserinin basım tarihinin 1989 olduğunu göz ardı etmemek gerekiyor. Zira eserin neşir tarihi olan 1989'dan Gökyay'ın vefat tarihi olan 1994'e kadar geçen 5 yıllık zaman zarfında Gökyay, yeni şiirler yazmış olabilir. Hem bunu öğrenmenin hem de -şayet varsa- hiç yayınlanmamış şiirlerini tespit etmenin en kolay yolu İSAM'daki Orhan Şaik Gökyay Arşivi'nde yer alan şiir müsveddeleri ve şiir defterleri başlıklı kısımların (OŞG-1566, OŞG-1567, OŞG-1569, OŞG-1570, OŞG-1571, OŞG-1575) incelenmesidir. Ayrıca gözden kaçan veya dikkat edilmeyen dergi ve gazetelerde, kendi ismiyle veya müstear isimle yazdığı şiirlerinin bulunma ihtimalini de düşünmek gerekiyor.

8 Orhan Şaik Gökyay, 1944 olayları sebebiyle yaşadığı derin üzüntüyü dile getirdiği İrtidat adlı şiirini, 29 Eylül 1945 gecesi 23.25' de kaleme almıştır. Bu şiir ilk defa Yavuz Bülent Bâkiler'in *Gidenlerin Ardından* (s. 212) adlı kitabında yayınlandı.

9 Mustafa Bey'in adı geçen eserini okumak isteyen Dr. Necmettin Turinay ile Beşir Ayvazoglu için de birer adet isteyip gönderdim. Mustafa Bey'e âlicenaplığı için teşekkür ederim.

Orhan Şaik Gökyay'ın arkadaşları tarafından yazılmış hatıra defterinden bir sayfa (İSAM Arşivi)

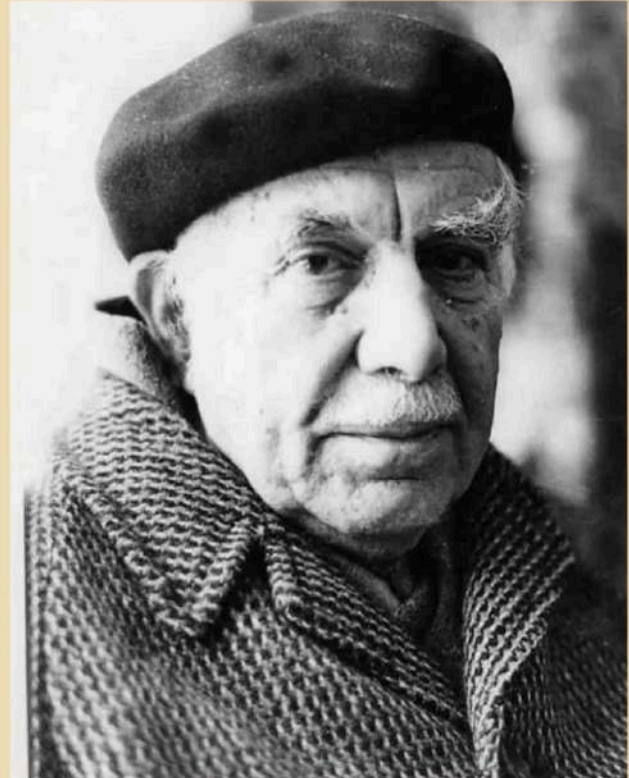
Yayınları) adlı eserinden ulaşılabilir.¹⁰

Bu eserlere ilave olarak Prof. Dr. İsmail Erünsal'ın İslam Ansiklopedisi için kaleme aldığı Orhan Şaik Gökyay biyografisi de yol göstericidir. İsmail Kara'nın *Sözü Dilde Hayali Gözde* (Dergâh Yayınları), İsmail Yakıt'ın *Hatıralarıyla İz Bırakanlar* (Ötüken Neşriyat), Necmeddin Sefercioğlu'nun *Tanıdığım Ünlü Türkçüler* (Ötüken Neşriyat), Yavuz Bülent Bâkiler'in *Gidenlerin Ardından* (TEV Yayınları) ile 1944-1945 *Irkçılık-Turancılık Davasında Sorgular Savunmalar* (TEV Yayınları) adlı eserinde Gökyay ile ilgili güzel bilgiler ve hatıralar yer almaktadır. Ayrıca Ozan Sağdıç'ın *Birinci Savaşın İkincisine* (Dünya Yayıncılık) adlı pek bilinmeyen hatıratında da Gökyay'ın Balıkesir yıllarına ve Çağlayan dergisi dönemine ışık tutulmaktadır. Hatırlatmam gereken bir başka yayın daha var: Harvard Üniversitesi bünyesinde, Prof. Dr. Şinasi Tekin ile Prof. Dr. Gönül Alpay Tekin'in editörlüğünde çıkan *Türklük Bilgisi Araştırmaları* dergisinin 1983 yılına ait 6. ve 7. sayıları Prof. Dr. Ahmet Turgut Kut ile Prof. Dr. Günay Kut'un editörlüğünde, iki cilt hâlinde *Orhan Şaik Gökyay Armağanı* olarak hazırlandı.

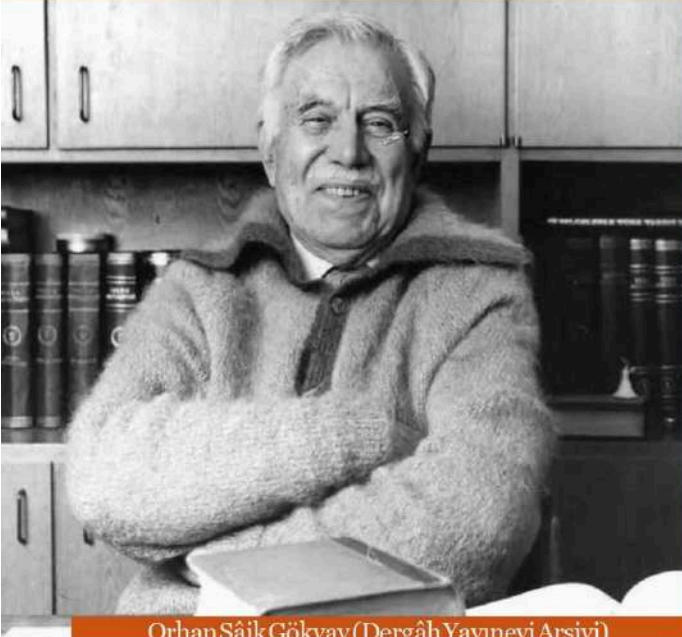
El-muhacim daima

Orhan Şaik Gökyay'ın belki de en önemli yönü, keskin kaleminden çıkan tenkit oklarını, hatır gönül dinlemeden

10 Orhan Şaik Gökyay'ın talebesi ve manevi evladı Kudret Ünal ile yaptığım telefon görüşmesinde kendilerinden; Gökyay hakkında bir kitap yazmakta olduğunu ve kitabın seneye çıkacağını öğrendim.

Orhan Şaik Gökyay (Dergâh Yayınevi Arşivi)

Orhan Şaik Gökyay (Dergâh Yayınevi Arşivi)

Orhan Şaik Gökyay'ın tuğrası

fırlatmasıydı. Bu sebeple de 'devamlı hücum eden' anlamına gelen 'el-muhacim daima' unvanıyla anılırmıştı. Münekkit yönü dolayısıyla; üniversite camiasının, özellikle de profesör unvanına sahip kişilerin eksik ve yanlış neşirlerine tahammül edemiyordu. Bunu da yazılarında ifade etmekten asla çekinmezdi. Bu sebepten dolayı, Galiba Gökyay'a gücenen çok olmuştur. Ancak ilmin hakkını, başkalarının hatırından üstün tutmayı şiar edindiği için, meselenin bu yönünü pek düşünmezdi. Bu kısmı bir hatıra ile desteklemek belki daha isabetli olacaktır:

"Profesörlerin, doçentlerin yanlışlarını bulup yazması, Türkiye üniversitelerinden on defa alması gereken fahrî doktora" ve profesörlükleri engellemiştir. Ama ne gâmi! Hiç

11 Orhan Şaik Gökyay'a, 7 Haziran 1989 tarihinde, 87 yaşında, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi tarafından 'fahri doktora' payes verilmiştir. Kaynak: İslâm Ansiklopedisi, Orhan Şaik

üzülmezdi. 'Onlar profesör, ben de Orhan Şaik Gökyay'ım!' der ve ilave ederdi: 'Türkiye'de profesör olmak kolaydır ancak Orhan Şaik Gökyay olmak çok zordur.'

Bir gün yanına yaklaşıp bir şeyler anlatan bir kişiye sormuş: - Siz profesör müsünüz?

Ozât gerçekten de profesörmüş. Hoca'nın kendine iltifat edeceğini sanıp:

- Nereden anladınız? diye sormuş. Hoca tereddütsüz cevap vermiş:

- Söylediklerinizin içinde pek çok yanlış var da ondan!¹²

Türkçeye hâkim ve Türk kültürüne vâkıf olmasını, doğup yetiştiği köklü ve zengin Kastamonu kültürüne bağlayabiliriz. Zira Kastamonu; kadim bir Türk şehri olması, hâlâ daha Türk kültürünün derinliğini taşıması ve Türk dilinin unutulmuş birçok kelimesini bünyesinde barındırması bakımından Gökyay için bir mektep vazifesi görmüştür. Bunu kendisi de ifade etmektedir:

*"Ben Kastamonu'da büyüüp yetiştiğim için Türkçeyi iyi öğrendim. Onun için de başarılı bir öğretmen oldum. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde Hocam Dr. Ragıp Hulusi Özdem, Dede Korkut Destanlarından parçalar okur, 'Şu kelimenin anlamı bilmiyorum, araştırmaya muhtaç!' deyince ben kalkıp anlamı söyleyiverirdim. Çünkü Kastamonu'da bu kelime yaşıyordu."*¹³

Türk kültürüne olan vukufiyeti, kendisine olan güvenini perçinlemekteydi; bu güvenini ifade etmekten asla geri durmazdı. Katılacağı programlardan veya vereceği röportajlardan önce, "Unvan olarak ne yazalım?" diye soranlara, "Adımı bir kere daha yazın!" edasıyla cevap vermesi; kartvizitinde bile unvan olmaksızın "Orhan Şaik Gökyay" yazması hayranlık uyandıran bir tutumdur.¹⁴

Muhtelif hatıralarda belirtildiğine göre rahmetli Gökyay; Dede Korkut, Evliya Çelebi ve Kâtip Çelebi'yi Türkiye'den iyi üç kişinin bildiğini söylemiş. "Peki, bu üç kişi kimdir?" sualine ise; "Biri Orhan, biri Şaik, biri de Gökyay." diye cevap verirmiş. Muazzam bir ilmî seviyenin ve öz güvenin tezahürü değil de nedir bu?¹⁵

Gökyay'ın evrak-ı metrukesi

Gökyay, 1937-1939 yılları arasında Bursa Erkek Lisesi'nde öğretmen olarak çalışmış ve seksen yıldır vatan sevgimize tercüman olan *Bu Vatan Kimin?* şiirini, 1938 yılında Bursa'da iken kaleme almıştır.

Gökyay'ın Bursa ile olan irtibatını araştırmak için en iyi

Gökyay maddesi.

12 Nail Tan - Kudret Ünal, "Bu Vatan Kimin?" Şairi, Yazar Orhan Şaik Gökyay IV, Ankara, Nisan 2006, s. 119.

13 Nail Tan - Kudret Ünal, "Bu Vatan Kimin?" Şairi, Yazar Orhan Şaik Gökyay IV, Ankara, Nisan 2006, s. 124. Bu hatıranın farklı bir anlatımı için bakınız: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Eski, *Orhan Şaik Gökyay -Konuşmalar, Mektuplar, Şiirler-*, Kastamonu, 2016, s. 26-27.

14 H. Rıdvan Çongur - Nail Tan, *Orhan Şaik Gökyay I*, Ankara, Haziran 2002, s. 47

15 Bu konudaki hatıraları için bakınız: Prof. Dr. İsmail Kara, *Sözü Dilde Hayali Gözde*. Nail Tan - H. Rıdvan Çongur - Kudret Ünal, *Orhan Şaik Gökyay* (8 cilt). Yavuz Bülent Bâkiler, *Gidenlerin Ardından*. Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Eski, *Orhan Şaik Gökyay -Konuşmalar, Mektuplar, Şiirler-*.

yol, İSAM'a¹⁶ intikal eden evrak-ı metrukesine göz gezdirmektedir. Yaptığım araştırma sırasında henüz dikkat edilmemiş müsveddelere, araştırmalara, çalışmalara, mektuplara denk geldim. İSAM'da yer alan evrakın üzerinde durulması; kitap, tez, makale veya tebliğ olarak değerlendirilmesi gerekiyor. Zira arşivde binlerce evrak veya müsvedde yer almaktadır. Bu yazı çerçevesinde, bir fikir vermesi açısından bazılarını değinmek istiyorum:

OŞG-1540 numaralı "Bursa'da yetişen şairler" başlıklı evrak ile OŞG-1674 numaralı "Kastamonu'da Yetişen Divan Şairleri" başlıklı evrakın "Divan Edebiyatında Şehirler III: Kastamonu ve Bursa"¹⁷ adlı makaleyle karşılaştırılması iyi olacaktır. Belki de yeni bilgiler ortaya çıkar.

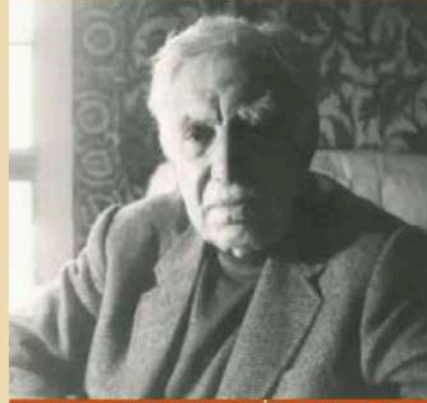
OŞG-1891 numaralı evrakta, Osmanlıca ibaresiyle "Bursa rehberi hakkında bir deneme" başlıklı defter yer almaktadır. Defter, Bursa bibliyografyası olarak hazırlanmış olup her sayfaya farklı tarihî şahıs veya mekân isimleri ile ilgili başlıklar ve kısa açıklamalar eklenmiştir.¹⁸

OŞG-346 numaralı evrakta, 1954 tarihinde "Gökyay'ın Demokrat Parti Genel Kurul Başkanlığı'na Bursa milletvekili adaylığı için gönderdiği mektuplar" yer almaktadır. Merhum şairin siyasete girme isteğiyle ilgili bir bilgi okumamıştım. Demokrat Parti'nden Bursa Milletvekili adaylığı için yazdığı mektuplar, Gökyay'ın hayat hikâyesinin farklı bir noktasını aydınlatacaktır.

OŞG-1480 numaralı evrakta ise, Osmanlıca ibaresiyle "Gökyay'ın Saltukname hakkında yaptığı çalışmaların müsveddeleri" yer almaktadır. Bildiğim kadarıyla Gökyay'ın *Saltukname* ile ilgili bir makalesi bulunmamaktadır. Prof. Dr. Günay Kut ile yaptığım bir görüşmede, Gökyay'ın müstakil bir çalışma için bu notları

16 Orhan Şaik Gökyay'ın binlerce evrakı, müsveddesi, çalışması, mektubu, fotoğrafı vd. İSAM sayesinde araştırmacıların hizmetine sunulmuştur. Arşive bakmak için: <http://ktp.isam.org.tr/>
17 Orhan Şaik Gökyay, *Güçlük Nerede?*, Yeditepe Yayınevi, İstanbul, Ağustos 2019, s. 236-253.

18 Bursa Büyükşehir Belediyesi Şehir Kütüphanesinde görevli Osmanlı Türkçesi Uzmanı Metin Sarı Bey, Bursa tarihi açısından kıymetli olan ve önceden hiçbir yerde yayınlanmayan bu defteri -istihdamın neticesinde- Bursa Günlüğü dergisinin bu sayısı için açıklamalı olarak hazırlamıştır; vakit ayırdığı için Metin Bey'e teşekkür ederim. Ayrıca son okuma noktasında yardımlarını esirgemeyen Hakan Yılmaz Bey'e de şükranlarımı sunarım.

Orhan Şaik Gökyay (İSAM Arşivi)

Arşivde yer alan mektuplarla birlikte OŞG-1 numaralı evrakta yer alan "Gökyay'ın otobiyografisinin yer aldığı defterler ve belgeler" ile OŞG-26 numaralı evrakta kayıtlı "Gökyay'ın arkadaşları tarafından yazılmış hatıra defteri" de Gökyay'ın hayatına dair yeni bilgiler ihtiva edebilir. Bunların da araştırmacılar için heyecan verici olduğunu düşünüyorum.

Esasında arşivde yer alan belge, müsvedde ve mektuplar; Orhan Şaik Gökyay'ın tam ve tekmil bir biyografisinin yazılması için zengin içerik sunmaktadır.

Hayaller ve gerçekler

Orhan Şaik Bey, Türk Dil Kurumu üyeliği yapmış, Kültür ve Turizm Bakanlığınca "Devlet Sanatçısı" unvanı alayık görülmüş, Milli Eğitim Bakanlığı ile üniversiteler bünyesinde yetmiş yılı aşan öğretmenlik hayatına sahip kıymetli bir isim. Yıl içerisinde bu kurumlarımızın muhtelif anma programları, sempozyumlar, paneller, konferanslar ve yarışmalar ile Vatan Şairi'ni yâd etmelerini beklemek hakkımızdı galiba. Lâkin bu hususta yeterli bir gayret göremedik. Hâlbuki Gökyay; kudretli şair, titiz araştırmacı, amansız münekkittir, bir ömür muallim ve Türk kültürü aşığıydı.

Üniversite camiasının Gökyay'ı unutması ise meselenin bir başka yüzü. YÖK'ün tez sisteminde yaptığım tarama sonucunda, Orhan Şaik Gökyay hakkında sadece, ama sadece 1 (bir) tane yüksek lisans tezine rastladım. Ne acı değil mi? Orhan Şaik Gökyay'ı üniversitelerin görmezden gelmesini nasıl izah etmeli, bilemiyorum.

Gökyay'a "Nasılısınız?" diye sorulduğunda hep aynı cevabı verirmiş: "Daıma iyiyim!" Biz de merhum Gökyay gibi olumlu düşünüp iyimser olmak zorundayız. Belki bir gün "vefa" adlı Zümrüdüanka, Kaf Dağı'nın ardından çıkıp gelir...

Orhan Şaik Gökyay'ın mezar taşı, Nakkaştepe, İstanbul

MUSTAFA FAKAZLI

“

ORHAN ŞAİK
GÖKYAY'I
ANLATIYOR

Orhan Şaik'in ailesi hakkında bize neler anlatmak istersiniz?

“İnebolu'nun havasını suyunu kokluyor, çocuklarıyla oyun oynuyor. O kadar aradan yıl geçmiş olmasına rağmen . İnebolu'yu ve annesini ve arkadaşlarını ve İnebolu'daki yaşantısını hiçbir zaman unutmuyor.”

Mustafa bey merhabalar İnebolu'nun yerel tarihçisi olarak Orhan Şaik Gökyay'la ilgili araştırmalarınız olduğu biliniyor. Peki bu araştırmalar nasıl başladı bize anlatır mısınız?

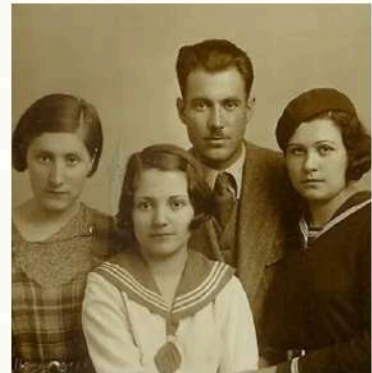
Yaklaşık 20 yıldır tarihi araştırmaları yapıyorum. İnebolu'da çok önemli. Şahsiyetler, değerler gelmiş geçmiş, kimisi doğmuş, kimisi belli bir dönem yaşamış işte bunlardan bir tanesinde Orhan Şaik Gökyay. Orhan Şaik Gökyay'I Biz ortaokul ve lise yıllarımızda bu vatan kimin şiirini ezberleyerek tanıdık ama o dönem bize hiç kimse demedi ki İnebolu'da, doğmuştur şu şekilde yaşamıştır . Bundan sonraki hayatı şöyledir, anlatılmadı. Dolayısıyla bu gündeme gelince ben bir araştırma yapma ihtiyacı duydum. Bu arada isim vereyim. Necmettin Üçyıldız adında bir hem şehrimiz. Bu işin peşine düşmüş ve Orhan Şaik Gökyay'ın şiirlerini bir kitapta toplamış bir gün çıktı önüme getirdi koydu, ben de hemen aradım, madeni bulmuş oldum ve hemen şiirlerini araştırdım. Bir tanesi dikkatimi çekti. Annemin mezarında şiiri içinde yosun kelimesinden akıl yürüterek fikir yürüterek İnebolu'da annesinin mezarında olabileceği şeklinde düşündüm. Daha sonraki araştırmalarımın devamında annesinin mezarının İnebolu'da olduğunu gördük, öğrenmiş olduk. Hatta annesinin mezarını ziyaret etmek için 1983 yılında İnebolu'ya Mustafa Eski'yle beraber geldiğinde, doğduğu evin kapısını çalıyor. Kendisini o anda 17 yaşında o evde yaşayan Serpil hanım karşılıyor.

Bu evde bu odada doğduğunu ve hikayesini anlatıyor. Annesinin mezarının buralarda bir yerler olabileceğini onu aramak istediğini söylüyor. Kahve ikram ediyor Serpil hanım sonra araştırıyor ama hiçbir şekilde bulamıyor. Bunu da ben şiirinde yazdı. Annemin mezar taşında bir yazı yoktur ifadesi var. Buanlam çıkan ifade var, o yüzden Biz de araştırdık, bulamadık ama İnebolu'daki Battal mezarlığında annesinin olduğunu gördük.

Orhan Şaik'in ailesi hakkında bize neler anlatmak istersiniz?

Orhan Şaik Gökyay'ın anne ve babası Bulgaristan'ın Filipe'sinin Çırpan ilçesi Uysalköyünden 1876 yılında Bursa Manyas'a göç ediyorlar. Babası Ahmet Cevdet efendi Bolu Göynük'e, ondan sonra da İnebolu'ya tayini çıkıyor. Annesi şefika hanım. Her ikisinin babalarının adı da anne ve babasının babalarının adı da rüstem. İnebolu'ya geldikten sonra Orhan Şaik Gökyay. Doğmadan evvel bu sonuncusu 6 kardeşler bunlar 5 tane kardeşi oluyor. Kendisi de 1902 yılının 16 temmuz'unda İnebolu'da . Bizim şube yani dediğimiz askerlik şubesi önünde hemen arka tarafında şu anda halen korunan bir evde ahşap bir evde dünyaya geliyor. İnebolu'nun havasını suyunu kokluyor, çocuklarıyla oyun oynuyor. O kadar aradan yıl geçmiş olmasına rağmen . İnebolu'yu ve annesini ve arkadaşlarını ve İnebolu'daki yaşantısını hiçbir zaman unutmuyor.

Bundan yaklaşık bir sene evvel. Mümtaz adında bir Yapı Kredi bankası müdürü İnebolu'nun damadı bana geldi dedi ki. Ben onu sağlığında gördüm, tanıyordum. Hatta konferansına katıldım. Hatta konferansı da davet ettim. Benden özel bir isteği oldu. Eşim istemiyor ama beni ölünce İnebolu'ya gömün dedi. Bana vasiyet etti ama öldükten sonra buna izin vermediler. Nakkaştepe mezarlığına gömüldü dedi. 1994 yılında bu arada bunda söylemiş olayım bir vasiyeti. Bu vasiyetin bende uyandırdığı his bu vatan kimin bu vatan kimin diyen bir şairin. Gerçekten milli mücadele yıllarının o gerçekten mücadeleciler günlerinde yaşayan bir çok şeyi görmüş, şahit olmuş, ve üstelik , annesiz, yetim kalmış bir kişinin. Hayatının son deminde ilk hayata geldiği dünyaya geldiği. Başladığı yerde gömülmek istemesi beni çok etkiledi.

Orhan Şaik'in şiirlerindeki "Vatan" vurgusu nereden kaynaklanıyor?

Gerçekten bunu içinden geçen duygularıyla söylediği kanaati oluştu. Böylesine bir şair, ben de onun bu hareketinden çok etkilendim ve ondan sonra tamamen araştırdım. Bu kitaplarından bir tanesinde annemin mezarında şiirini okurken içinde yosun kelimesinin geçmesinden yola çıkarak. İnebolu'da annesinin mezarının olduğunu söylemiştim. Annesinin mezarının olduğu yere gömülmek istemesi de benim için çok önemliydi.

Efendim, Orhan Şaik'in şiirlerindeki vatan vurgusu nereden kaynaklanıyor?

Orhan Şaik Gökyay 19 yaşında 1921 yılında öğretmen okulundan mezun olur. Hocalığa başlamadan evvel arkadaşlarıyla piyesler yazar. O dönemde bir tek dertleri var, o da Yunan'ın düşmanı olduğu tam da yurdumuzu işgal etmek için çareler arayan İzmir'den çıkartma yapmanın hemen öncesinde. Kastamonu'ya gitmeden evvel. Kuleli askeri listesinin öğrencilerinin de İnebolu'dan gelip Kastamonu'ya istiklal savaşına katılmak üzerine Kuleli'yi bırakıp geldiklerini söylüyor. 16, yaşında çocuklar vapura binip İstanbul'dan İnebolu'ya geliyor İnebolu'dan da Kastamonu'ya ve bu istiklal mücadelesine katılıyorlar.

Bu kuleli askeri listesini öğrencilerinin İnebolu'dan geçtiklerini yaptığım araştırmalarda Mehmet Akif'in İnebolu'ya gelmesi esnasında. Gerçekleştiğini öğrendim. Mehmet Akif Ersoy'un kızı suat. Babasıyla buluşmak üzere İstanbul'dan vapura binip İnebolu'ya geldiğinde şu şekilde devam ediyor, Ömer Faruk Şerifoğlu'na verdiği röportajda babam bizim için bir ev tutmuştu İnebolu'da. Vapurdan kömürlüğe yasaklanmış, biz gelirken görmediğimiz ama kömürlüğe saklanmış. Kuleli askeri lisesi'nin öğrencileri de vapurdan çıktılar ve vapurdan çıkan kişiler hemen bizim evin önünden geçerlerdi. Bunların içinde Kuleli Askeri lisesi'nin öğrencileri de vardı. Bizim evimiz İstanbul'da kuleli askeri lisesine yakındı. Bu öğrencilerden çoğunu zaten ben tanıyordum diyerek Mehmet Akif Ersoy'un İnebolu'ya gelip 5 gün kaldığı çocuklarının 2 hafta kaldığı ve kiraladık tuttuk dediği evin yerini de biz tespit etmiş olduk. Önüne bir tabela koyduk. Üzerine de barkod koyduk. İsteyenler gidip oradan bu bilgiye de sahip olabilirler. Eskişehir tarafı eşki altında olduğu için. Akif bu taraftaki insanları irşad etmek, milli mücadeleye katılmalarını sağlamak için Kastamonu'ya geliyor. Oradan da çocuklarını almak için buraya geliyor.

Tekrar buradan dönüşse Kastamonu'daki Nasrullah camii'nde ki vaazının içerisinde . Orhan Şaik Gökyay da o gün o caminin içerisinde olduğunu hatıralarında ya da verdiği röportajda söylüyor. İstiklal savaşı hakkında konuşmalar olur. Onun manasını anlatan konuşmalar hep orada olurmuş. Bu vatan duygularının kendisinde pekişmesini sağlayan kişilerden birisinin de İsmail Habib Sevük olduğunu açık sözle yazılar yazan. Orhan Şaik Gökyay'ında söylediği gibi kıl kıymın marifeti adıyla bir yazı yazar. 15 Haziran 1921 günü İnebolu'nun bombalanması Haziran 1921 15 Haziran'da Kastamonu açık söz gazetesinde. İsmail Habib bey, sonradan Sevük soyadını alıyor. Bununla ilgili bir yazar, bir yazı yazar. Ayrıca 1936 yılında Cumhuriyet gazetesinde gene o günleri anlatan çok güzel bir yazı yazıyor ve bundan etkilendiğini, onun söylediklerinden etkilendiğini söylüyor. Şiirlerini ezberlediklerini söylüyor. Yani o zamanki yıllarda hocaların bunlara verdiği milli duygularının yüksek olduğunu. Bunun da en başında Yunan'ın yaptıkları ve yapmak istediklerine karşı bir duruş sergilemek için bu milli duygularını, yüceltiğini söylüyor.

Orhan Şaik Gökyay'ın bu vatan kimin adlı meşhur şiirini herkes bilir. Bu şiirin Türk insanındaki karşılığı hakkında neler söylemek istersiniz?

Mustafa bey, Orhan Şaik'in Dede Korkut'la ilgili araştırmaları Türk dünyası için oldukça mühim onun Dede Korkut hikayeleriyle ilgili düşünceleri hakkında neler söylemek istersiniz?

Darul Fünun'da üniversite okurken. Hocası Ragıp Hulusi Dede Korkut okutuyor okuturken de. Neredeyse her satıra ve bu kelimeye tetkike muhtaçtır diyor. Ama Orhan Şair Gökyay yerinde durmuyor hemen ayağa kalkıyor diyor ki ben bu kelimenin manasını biliyorum. E sen nerede öğrendin? E Kastamonu'da diyor yani. Türkçe ile ilgili hatta hocasının tetkike muhtaç dediği kelimelerin yüzde sekseninin zaten ben biliyordum. Çünkü halkın arasında içinde yaşadım. Kastamonu'da evde oturdum. Kahveye gittim, kağıt oynayanları izledim, düğünlere gittim. Yani bütün bu ortamdan halkın nasıl konuştuğunu, nasıl yaptın işte gerçek duru Türkçeyi ben oradan öğrendim. Ve bu şekilde. Cevap veriyor Dede Korkut ile ilgili yaptıkları çalışmalar Azerbaycan'a gittiğinde Rusların Dede Korkut'u yasaklaması üzerine oradaki hocalardan birisi diyor ki atamız geldi, atamız geldi diyor. Ne oldu diyorlar işte burada yasak ne oldu diye soruyor işte burada yasaklıyor. Bir tanesi de diyor ki ben sizin çalışmalarınızdan aldığım doktora tezimi verdim. Ve şu anda profesör oldum. Siz bizim atamızınız diyor yani.

Bu Dede Korkut ile ilgili yaptığı çalışmaların çok çünkü şunu söylüyor, eğer. Bir o şey kelimeyi çözerken ya da anlamını verirken hemen lugata bakıp onu karşılığını oraya yazmış olmakla siz hiç doğru bir iş yapmış olmazsınız. Bir de lugatta yazmayan manası vardır diyor. O yüzden Türkçe'de çok önemli bir noktaya bir yer veriyor ki. Türkçeyi en iyi konuşan, en iyi bilen Türkçeyi en iyi değerlendiren kişi olarak anılıyor şu anda Orhan Şaik Gökyay.

Mustafa bey, Orhan Şaik Gökyay'ın bu vatan kimin adlı meşhur şiirini herkes bilir. Bu şiirin Türk insanındaki karşılığı hakkında neler söylemek istersiniz?

Bu vatan kimin hemen hemen bir dönem ya da devam ediyor. Bütün okullarda okutulan bir şiir. Müfettişlik yaptığı yıllarda Erzurum taraflarına giderken arabayla bir okula giderken yoldan bir çocuk alırlar, yürümesin diye okula gittiğini görürler. İlkokul beşinci sınıf talebesidir. Ona birtakım sualler sorar, çocuğa der ki kaç tane şiir biliyorsun? Ya da kaç tane şairi tanıyorsun? Hiçbirine doğru düzgün cevap vermez. Yani hiç mi bildiğin şiir yok diyor der. O da bir tane biliyorum. Söyle bakın hangisi diye sorar. O da bu vatan kimin şiirini söyler? Tabi ki bu onu çok duygulandırır. Tabi ki çok da hoşuna gider. Yani bir ücra bir köşedeki bir insanın hiçbir şair tanımayıp hiçbir şiiri ezberinde olmayıp.

Bu vatan kını şiirini söylemiş olması yaptığı işin yerini bulduğu şeklinde onda bir intiba uyandırır. Ben kendi hatıramı da burada söylemesem olmayacak. Yer İnebolu Lisesi sene sanırım büyük ihtimalle 1972. O okulda biz hababam sınıfı hesabı arkadaşlarımızla bazı espriler yapardık. Bunlardan bir tanesi de işte yeni ezberlediğimiz bu vatan kimin şiirinin sözlerini değiştirerek birbirimize espri yapmamız şöyleydi, bildiğim kadarıyla bu okul kimin bu okul tahtanın kara bağrında sıradağlar gibi duranların deyip kendi. Kendimize o Fransızca dersinde Aydın Yıldız'ın bizi tahtaya bilemediğimiz her kelime karşılığında yan yana sıraya dizip tek ayak üzerinde beklettiği bir zamanın ertesine gelmişti. Hala o hatıramızı unutmuyoruz. Bu vatan kimin derken biz "bu okul kimin" e çevirip ondan da bir espri yaratmıştık.

ORHAN ŞAİK GÖKYAY ŞİİRLERİ

Gönülden Dökülen Mısralar

Bu Vatan Kimin

Bu vatan toprağın kara bağrında,
Sıradağlar gibi duranlarındır, Bir
tarih boyunca onun uğrunda,
Kendini tarihe verenlerindir.

Tutuşup kül olan ocaklarından,
Şahlanıp köpüren ırmaklarından,
Hudutlarda gaza bayraklarından,
Alnına ışıklar vuranlarındır.

Ardına bakmadan yollara düşen,
Şimşek gibi çakan, sel gibi coşan,
Huduttan hududa yol bulup koşan,
Cepheden cepheyi soranlarındır.

İleri atılıp sellercesine,
Göğsünden vurulup tam ercesine,
Bir gül bahçesine girercesine,
Şu kara toprağa girenlerindir.

Tarihin dilinden düşmez bu destan,
Nehirler gazidir, dağlar kahraman,
Her taşı yakut olan bu vatan Can
verme sırrına erenlerindir.

Gökyay'ım ne yazsan ziyade değil,
Bu sevgi bir kuru ifade değil,
Sencileyin hasmı rüyada değil,
Topun namlusundan görenlerindir.

Sitem

Ay geçti, yıl döndü unuttu beni
Üstüne adını yazdığım ağaç
Açtın dertlerini kanattın beni
Altında türküler düzdüğüm ağaç
Sendeki yemişler böyle değildi.

Dört yana haber saldıgım kuşlar
Yarı yolda unuttular haberi
Kırık kanatlarla döndüler geri
Artlarından bakıp kaldığım kuşlar
Benim bildiğim kuşlar böyle değildi

Dilimce öterdi kuşlar dallarda
Lügatta geçmezdi senin sözlerin
Su gibi akardı adın dillerde
Dediğini anlardım bütün gözlerin
Gözlerde bakışlar böyle değildi.

Soran olmaz bizi yardan ağıyardan
Ne çare namımız çoktan yitmiştir
Yol üstü çeşmeler bakar kenardan
Bizi bilen sular akıp gitmiştir.
Mermerde nakışlar böyle değildi.

Meyveden kırılan dallar nasılsa
Arzular içimde öyle kurudu Bir
dalda bin türlü meyve verirdi
Takvimde bahardı ne gün bakılsa
Ne deyim bu işler böyle değildi.

ORHAN ŞAİK GÖKYAY ŞİİRLERİ

Gönülden Dökülen Mısralar

Yas

Dökün yaprağınızı dallarım dökün,
Akin yaslı yaslı sularım akin. Bükün
boynunuzu bayraklar bükün,
Bir alınmaz kalem vardı yıkıldı...

Durmadan çalkanan bir kızıl deniz
Bir damla yaş gibi duruyor sessiz,
Vatan ufkundaki en güzel çeyiz,
En şanslı süs baktım yarı çekildi.

Kara haber; tipi eser, savrulur,
Bir yanardağ gibi içim kavrulur,
Vatanın kaderi bende yuğrulur,
Yas olup, yaş olup gözden döküldü.

Gökyay'ım derdiyle adını anar,
Bir kararsız kuştur dalına konar
Neresinde bilmez bir yara kanar,
Saran gitti boyuncuğu büküldü.

Ağıt-Destan

Bir ağıt söyleyeyim, dağlar dilinden
Dumlu'dan Ağrı'ya ün gitsin gelsin!
Destanlar duyulsun tarih yolundan,
O günden dünlere şan gitsin gelsin...

Çekin küheylanın atlasın binsin,
Al yelelerinde yankılar dönsün.
Afyon'dan İzmir'e ordular insin.
Süngü uçlarından can gitsin gelsin...

Neymiş yarım? Sancak çekilsin uca,
Şılasın göklerde yüceden yüce
Sormak lüzum değil, halimiz nice?
Yanan yüreklerden kan gitsin gelsin...

Sen ey yayda bir ok gibi kurulu!
Bir ok değdi, düştün yere yaralı!
Dört yanında ak mermerler örülü,
Sars devir bunları, sin gitsin
gelsin...

Gökyay'ım neylesin ıssız çağlarda! Bir
ağlar bir güler, durmaz kararda, Bir
başka dağ gibi sen dur dağlarda,
Akşamdan sabaha gün gitsin gelsin... .

KİTAPLARA SIĞINAN ADAM: CEMİL MERİÇ

BİR

1916'da, bir Anadolu kasabasında doğdunuz. Bir konuşmanızda, babanızın sizin doğum tarihini bir Kur'an kapağına 13 Kanunuevvel 1332 olarak kaydettiğini söylemişsiniz. Biraz ailenizden, biraz da çocukluğunuzdan bahsederek başlayalım dilerseniz söyleşimize.

Sekiz yaşına kadarki hayatım bulanık, başsız sonsuz bir hatıralar yığını... Ailem Dimetoka'dan göçmüş. Babam, çeşitli nikbetler yüzünden hayata küsmüş eski bir yargıç. Az konuşan, çatık kaşlı, hareketlerine akıl erdiremediğim bir insan. Annem, bu yabancı dünyada aşinası olmayan hasta bir kadıncağız, sili, mızma...

Sonra hayal gibi belirip kaybolan bir amca, iki abla. Ve kitaplar: Türk Sazı, Musavver Tarih-i Harb-i Yunan. Ötesini hatırlamıyorum. Sonra Reyhaniye. Çerkez mahallesindeki ev. Bahçe, dere, ağaçlar ve mektep. Babamı yine akşamları görebiliyorum. Ablam Antakya'da okuyor. Ben yalnızım. Kasabanın çocukları hep korkunç. Bol bol dayak yiyor, her çeşit hakarete uğruyorum. Şikâyet edeceğim kimse yok. Mektep bahçesinde çocuklar oynuyor. Ben yine yalnızım ve yabancıyım. Yabancı yani düşman. Dilim başka ve gözlüklerim var. Kendimden utanıyorum. [Böyle bir çocukluk].

Bu yüzden mi kitaplara kaçtınız?

Düşman bir çevrede ister istemez kitaplara kaçtım. Yani düşünceye ve edebiyata hür bir tercih sonunda yönelmedim. Yaşamak için kendime bir dünya inşa etmek zorundaydım. Böyle bir kaçışı kolaylaştıran tesadüfler de var tabii. Babam akşamları aileyi toplayıp kitap okurdu mesela. Ablam fenn-i terbiye ve ruhiyat gibi konularla uğraşırdı. Amcam Hamid Bey'in kitapları, genç tecessüsümü alevlendiren bir hazinedi. Zalim ve kıyıcı bir gerçekten kurtulmanın tek çaresi, reel dünyadan kitaplar dünyasına sığınmaktır. Kitap bir limandı benim için. Kitaplarda yaşadım. Ve kitaptaki insanları sokaktakilere daha çok sevdim. Kitap benim has bahçemdi. Hayat yolculuğumun sınır taşlarıydı.

[Aman] ben putperest değilim, kitaba tapmıyorum; içindeki ses, içindeki ışık, içindeki sevgi, içindeki ruh, içindeki çile, içindeki gözyaşı, içindeki tecrübe çekiyor beni.

GEÇMİŞ ZAMAN SÖYLEŞİLERİ

Rahşan Tekşen

BEŞ

Yazdıklarınıza dair aldığınız ilk ciddi eleştiriyi bizimle paylaşmak ister misiniz?

Lise üçte Bazantay adında bir Fransızca hocamız vardı. Bazantay, edebiyat fakültesi mezunu ve edebiyat doktoru idi. Bir ara müdür oldu liseye. Yazı hayatımda ilk gurur darbesini ondan yedim. Tarihle ilgili bir kompozisyon söz konusuydu, konuyu çok iyi hatırlamıyorum. Kendimden emin, on beş yirmi sayfa karalayıp takdim ettim. Kâğıtlar geri verildi, yine en iyi numarayı ben almıştım: Yirmi üzerine yedi. Yazdıklarımın dörtte üçü silinmiş, kenarına "gevezelik, konu ile alakası yok, uyuyor musunuz" gibi iltifatlar döktürülmüştü. Dayak yemekten çok daha ağır bir hakaretti bu. Ama ilk ciddi yazı dersi idi. Anladım ki aklına geleni yazmak, yazmak değildir

Söz ilklerden açılmışken, size tesir eden ilk edebiyatçıları da konuşalım.

Nazif, hayatımın ilk mukaddes isimlerinden. Benim için edebiyat şiir demektir. Nabi'ye, Fuzûlî'ye, Nedim'e âşıktım. Benim için nesir sanatının gerçek temsilcisi Refik Halit'ti. Halep'te yayımlanan "Vahdet" ve "Doğru Yol" gazetelerini günü gününe okuyordum. Refik Halit, hecenin en usta şairleri kadar âhenkli yazıyordu, tazeydi, samimiydi ve mükemmeldi. Nesrin de edebiyatın gür ve ihtişamlı bir kolu olduğunu Refik Halit'ten öğrendim. 1930'larda Tarık Mümtaz'ı tanıdım. Refik Halit bir kaynaktan fıskıran su kadar berraktı. Tarık Mümtaz, seller kadar bulanık ve köpüklü. Biri sanattı, öteki tasannu... Evet, Refik Halit'i çok beğeniyordum ama onun gibi yazmak, bayağılığa düşmeden tabii olmak, o yaştaki bir insan için erişilmesi güç bir hayaldir.

ÜÇ

Şahsiyetinizin teşekkülünde etkisi olan hocalarınız kimlerdi?

Ali İlmî Efendi [vardı]. Feleğin çemberinden geçmiş, rindmeşrep bir Osmanlı'ydı. Birinci Dünya Savaşı'ndan önce Dar'ul-Fünûn'da metin şerhliği hocalığı yapmış. Siyaset, bu sesiz sedasız, bu zevkperest şairi vatanından uzaklaştırmış. Niçin, nasıl, hiçbir zaman anlayamadım. Farsçası mazbut, aruza hâkim, babacan, ârif bir divan şairi. Hasbelkader edebiyat muallimi olmuş. Hissî ve fikrî hayatıma büyük katkıları olan bir hoca, hatta bir dosttu. Şiir dünyasına onun rehberliğinde girdim.

Memduh Selim [vardı bir de]. Mülkiye'den mezundu. Fransızca, Ermenice ve Kürtçe biliyordu. Abdullah Cevdet'in rahle-i tedrisinden geçmişti. Metin, çetin ve lüzumundan fazla ciddi bir adamdı. İlk kompozisyon dergisinde kâğıda mürekkep damlattığım için numaramı bir hayli kırmıştı. Laubalilikten hiç hoşlanmazdı. Noktalama, satır başlarına dikkat etme gibi yazı yazmanın işçilik diyebileceğim yönleri üzerinde ne kadar titiz davranmak gerektiğini usanmadan ihtar ederdi. Daha sonra tercüme hocamız oldu. Chateaubriand'ın "Son İbn-i Saraç'ın Maceraları" adlı eserini onun sınıfında Türkçeye çevirdik. [Aslında] Memduh Selim için ayrı bir jurnal yazmalıyım.

KİTAPLARA SIĞINAN ADAM: CEMİL MERİÇ

ALTI

İlk yayınlanan kitabınız hakkında ilk yazıyı da Refik Halit yazdı yanılmıyorsak.

Evet, ilk yazıyı Refik Halit yazdı. 19 Mayıs 1943'te, Tan Gazetesi'nde. Birkaç yıl sonra tanıştık. [Maalesef] küstah, nobran, ciddiyetsiz ve cahil bir insanla karşılaştım. Saygım, hayal kırıklığına inkılâp etti. Bu arada "Yezidin Kızı" ve "Anahtar"ı okudum. Balzac'tan sonra ikisi de çok yavan geldi. "Daima para kazanmak için yazdım, edebiyat benim için yalnız bir vasıta olmuştur." diyen romancıya ne kadar hayranlık duyulabilirdi?

YEDİ

Peki düşünce hayatınıza tesir eden ilk isimler kimler?

Balzac edebiyatta ilk aşkımdır. Düşünce dünyasına onunla girdim. Fikrî gelişmemi en çok etkileyen yazarlar Paul Bourget ve Taine.

Niçin?

Belki biraz onlara çekmişim de ondan. Düşünce dünyamı en çok etkileyen kitap Doktor Buchner'in Madde ve Kuvvet'i. Zira bu kitap materyalist felsefenin en mükemmel eseri. Düşünce hayatıma yön veren öteki ustalar: Rousseau ile İbn Haldun. Rousseau'dan Nietzsche'ye, Nietzsche'den Hegel'e ve şakirtlerine geçiş.

SEKİZ

Kitap demişken, kitaplarınız hakkında da konuşalım biraz. Bu Ülke, Umrandan Uygarlığa, Mağaradakiler, Kırk Ambar, Işık Doğu'dan Gelir... Bizler için sizin kitaplarınızın her biri düşünce dünyamızı aydınlatan birer kandil, elimizi tutan birer rehber. Peki müellifi nasıl tarif ediyor kitaplarını?

Evet... "Bu Ülke" yarım asırlık bir tettebbuun, bir sanatçı mizacından süzülen usaresidir. Bir mesaj, daha doğrusu bir çığlıktır; kesif, dertli, derbeder. "Umrandan Uygarlığa", "Bu Ülke"nin devamıdır. Zamanla çiçekleşen tomurcuk düşünceler[den ibarettir]. Zirvelerle uçurumlar arasında bir diyalog. Büyük acıların ve büyük ümitlerin kitabı. Bir devrin, daha doğrusu bir medeniyetin muhakemesi. Asya'nın Avrupa ile hesaplaşması. "Mağaradakiler" çarpık, güdük ve yerine oturmamış düşüncemizin kurşunkalemle çizilmiş bir taslağıdır. Belki sevimli değil ama dürüst bir kitaptır. "Kırk Ambar" bir mefhumlar kamusudur. Derbeder ve dağınık bir ansiklopedi. Başka deyişle, kurmak istediğim büyük âbidenin birkaç sütunuyla birkaç odası... Bataklığa fırlatılan bir kaya parçası, kurbağaların bile barınmadığı bu ölü sulara en küçük bir ses çıkmadı. "Işık Doğu'dan Gelir" büyük âbideye birkaç sütun, birkaç oda daha ekliyor.

DOKUZ

Edebiyata nasıl başladınız? Edebiyat yolculuğunuzda edindiğiniz kanaatler nelerdir?

Kitaplarımı okuduğunuzu göre edebiyata nazımla başladığımı biliyorsunuz. Bu, hem edebiyatımız hem de dünya edebiyatı açısından çok tabii. Hayatı kelimeler dünyasında geçmiş bir insan olarak yazılarımda hep "güzel"i aradım. Önce bütün divanları -bulabildiklerimi kastediyorum- tarayarak başladım işe. Bu yolculuklardan edindiğim kanaati birkaç cümleyle hülâsa edeyim.

Nazmın en mükemmel örnekleri aruzla yazılmıştır. Aruzun musikisinden mahrum bir nazım, klasik vasfına layık değildir. Şiir, önce musiki olduğuna göre nazmın âhenginden kolay kolay vazgeçemez. Hececiler de hiçbir zaman aruz şairlerinin ulaştıkları irtifai bulamadılar. Muhtevaya gelince... Mükemmel bir nazmın gerçekten şiir olabilmesi için geniş bir irfan, zengin bir kelime hazinesi vazgeçilmez şartlardır. Samimiyet, yani söylenenlerin gönülden fıskırması da icap eder.

ON

Kitapla, okumakla bu kadar içli dışlı biri olan Cemil Meriç, gözlerini kaybettikten sonra nasıl biri oldu? Neler değişti hayatında?

Bazen kuyuya benziyor hayat; kör, pis, zehirli bir kuyuya. Boğuluyorum, ölüme koşacak mecalim kalmıyor, kimseyi görmüyor gözüm. Sevdiklerim yabancılaşıyor. Kitaplar tuğla oluveriyor birden. Dostlarımın sesini tanımıyorum. Varlığım bir tele asılıyor. Bir kâbus bu, bir hastalık. Gözlerimi kaybettikten sonra bu kuyuya sık sık düştüm. İsteddiğini yapamamak, sakatlığımdan doğan bir aciz. Acıları dev aynasında büyüten rezil bir hassasiyetim var. Aczime tahammül edemiyorum. [Bir adam düşünün]. Bir elinde bavul, ötekinde baston. Bavulunda acıları, korkuları, ümitsizlikleri, bavulunda mazisi. Ve tek desteği Mahmutpaşa'dan iki buçuk lira mukabilinde alınan baston.

FELSEFE ÜZERİNE

Hocam Merhaba Öncelikle Sizi
Tanıyabilir miyiz

Merhaba, A.Samet ÇEBİ. Okulumuzda Müdür
Baş Yardımcılığı ve Felsefe Öğretmenliği
Yapmaktayım.

Felsefe Nedir Hocam?

Felsefe Bilmek için yola düşülen bir bilgelik
arayışıdır.

Peki “Her Şey” ne anlama geliyor
hocam?

Her Şey Her anlama geliyor.

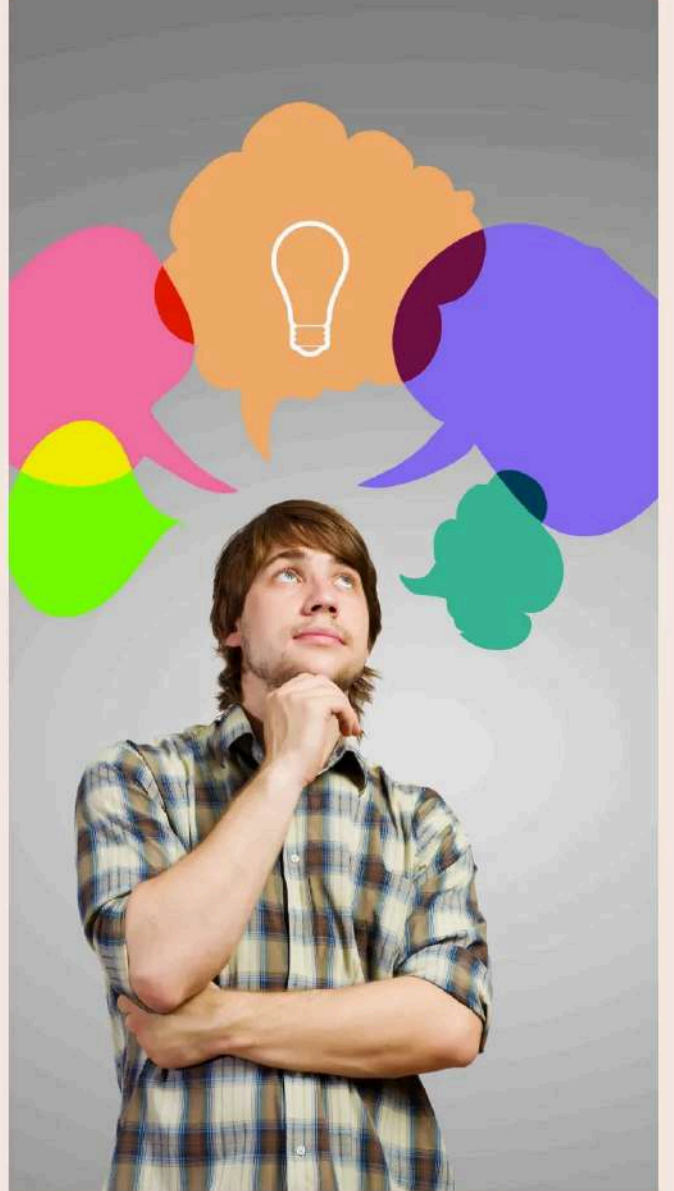
“Düşünüyorum o halde varım” cümlesini
bize biraz açıklayabilir misiniz?

Descartes için düşündüğümüzden emin
olduğumuz ilk bilgi , benim için ise
düşündüğümde şüphe ettiğim son bilgi.

“O halde Var Mıyız Hocam :)

Bilmem, düşünüyor musunuz :)

OKU-YORUM

KRİTİK

SELVİZAR ÇALIŞ

Yağız Gönüller ile hâlâ tanışmadıysanız bu yazı bir fırsat olsun. Hayatı duru bir bakışla anlamaya çalışan, durduğu yerin farkında, insanla, edebiyatla ve eski zaman büyükleriyle, bir medeniyeti inşa eden gönül erbabıyla meşgul, genç bir isim o. Onun insan ve mana ile yazılarını okudukça ruhunuza bir ferahlık yayılıyor. Edebiyat, musiki ve tasavvuf ile ilgili yazıları da derya deniz.

Onun deneme türündeki yazılarından oluşan "Eşikte Beklemek", 2023 yılında yayımlandı.

Bir yazısında "İnsan durarak neye ulaşabilir?" diye soran Yağız Gönüller, yazılarından bir diğerine "Eşikte durulmaz, eşikte beklenir." cümlesiyle başlıyor; "durmak" ile "beklemek" arasındaki farkı şairane bir bakışla açıklıyor. "Eşikte beklemeyi", telaşsız bir gayret, sabırlı bir sükunet hâli olarak görüyor.

Yazar, kısa kısa yazılardan oluşan sayfalar boyunca eşğin bir başlangıç çizgisi olduğundan, "Bana bir dertli çay!" diyen adamlardan, meşrebine, mizacına aykırı iş yapanların ruhlarına çöken kasvetten, insanın kendisini karşısına alıp kendisiyle açık ve net konuşması gerektiğinden, dünya hengamesinden, daha nice yaralardan ve ille de "muhabbetten" söz açıyor. Bazen bir türküye, bazen ufku uçsuz bucaksız beyitlere, sözlere rastlıyorsunuz "Eşikte Beklemek"te.

Yazar, bazen sırtınızı sıvazlayıp şefkate ve merhamete layık olduğunuzu hissettiriyor; bazen "kendimize gelelim" babında sesini şöyle bir akort ediyor. Bazen mizahi bir üslubu çağırıyor cümlelerine, bazen de gayet nahif ama ciddi. Kitabı anlatmaya çabalarken her yazıya yeniden göz atıyorum. Her yazı, yeniden içime esiyor. Yazıların bende mayaladığı dinginlik ve huzur hâli tarifsiz.

Kitapta Niyazi-i Mısıri'den, Ahmet Amiş Efendi'den, Süheyl Ünver'den, Yaman Dede'den, Ahmet Avni Konuk'tan, Şaban-ı Veli'den ve dahi nice irfan sahibinden alıntılar da var. Yani ki başka birçok kapının kilidini açan, insanın kendisine sessizce sorduğu soruları tertemiz yanıtlayan bir zenginlikten söz ediyorum.

Şimdi biraz da kitap anlatsın kendisini:

"İnsan bir ihtimaldir. Bu yüzden hiç kimse sırf canı sıkıldı diye 'Benden bu kadar!' dememeli." (s.15)

"Bir gönül tamir eden yegâne şey muhabbetir. İnsanı eşığe götüren şeydir muhabbet." (s.26)

"Gürültüdeki ahengi keşfetmek lazım." (s.35)

"Yara bazen de kabımıza fazla gelendir. Ne zaman kap genişler ve derinleşir; yaranın adı tecrübe olur." (s.78)

"Şehirlerin bazı yerlerine levhalar asılmalı, şu tip şeyler yazılmalıdır: 'Yanındakinin ne okuduğuna karışma'; 'Herkes seninle aynı şeyi dinlemek zorunda değil'; 'Sorulmadıkça söyleme'; 'İstenmedikçe akıl verme'; 'Herkes kendi yolunun yolcusu'." (s.84)

"El âlem ne der diye yaşamanın faturası acımasızdır. Bu acı faturayla geç yaşlarda karşılaşmanızı önlemesi açısından, Hesse'nin yazdıklarının önemi artıyor: 'Bir karektere dönüşmek herkese kismet olmaz, insanların çoğu suretler olarak kalır.'" (s.124)

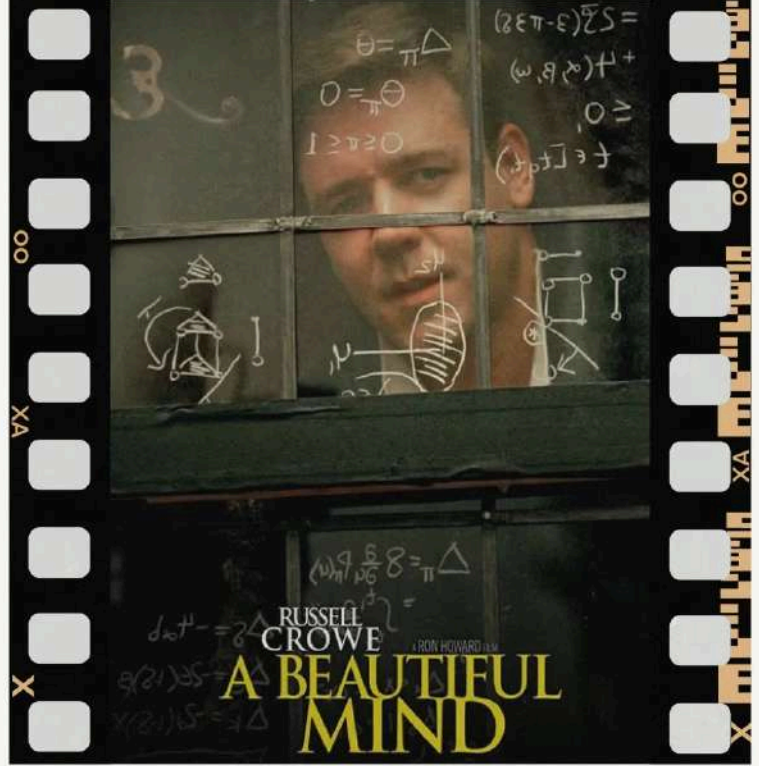
"Ancak kuşku olanın akli başındadır. - Süheyl Ünver" (s.135)

"İnsan maddeden ibaret değildir, insan manadır. Cismiyle gömülür ama sırrıyla haşrolur." (s.142)

Bir Film İzliyorum

Akil Oyunları

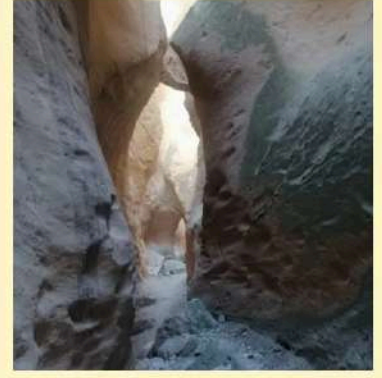
John Forbes Nash, genç yaşta geliştirdiği kuramlarla matematik dünyasının bir numaralı ismi haline gelir. Lakin kısa süre içerisinde kalıtsal alt yapısının da olduğu bilinen bir ruhsal-yapısal bozukluğun pençesine düşer. Paranoid Şizofreni tanısını hastalığının en son aşamasındayken alan dünyaca ünlü matematikçinin bu trajik öyküsü gerçek bir yaşam öyküsüne dayanan bir biyografik film türüdür. Dahilik ile delilik arasında ince çizginin bir o yanında bir bu yanında olmanın kurgusal gerçekliğini beyaz perdenin arkasına geçerek, izleyenlerin gözünde ve zihninde canlandırma konusunda oldukça başarılı bir yapıt. Russell Crowe, Ed Harris, Jennifer Connelly gibi dünyaca ünlü isimlerin dahi filmin kadrosundan olması izlemeden önce beklentileri üst düzeyde tutuyor. Nash, öğrencilik yıllarından itibaren hayaller görmeye başlar. Mezuniyetinden sonra, zamanla paranoid şizofreni olur; fakat hasta olduğunun farkına varamaz. Bir konferans sırasında aniden bir psikiyatristin karşısına çıkması ile olaylar zinciri değişir. Hastaneye yatar ve bu nedenle akademik çalışmalarından uzaklaşır.

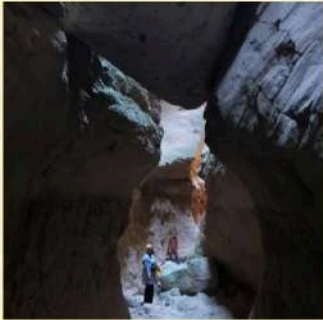
Nash, yaşadığı hayali gerçekleri görmezden gelerek onlarla yaşamaya çalışacaktır. Gördüğü tedaviler etkili olmasa da eşi ve eski iş arkadaşlarının desteğiyle her şeye yeniden başlar. Kendi akıl hastalığını yine kendi aklı ile dizginleyerek akademik çalışmalarına yeniden hız verir. Tekrar üniversitede ders vermeye başlar. Sonunda gösterdiği sıra dışı mücadeleyle şizofreni ile birlikte yaşamına devam eder. Ve tarih bu müthiş dehaya, akıl hastalığını yine aklıyla yenerek hayatının geri kalanını bilime adanmasından ve hastalığının başlamasından evvel yaptığı buluşlardan dolayı Nobel Ekonomi Ödülünü armağan eder. Filmin bana kalırsa en temel verdiği mesaj ise şuydu; en kötü son bile kaçınılmaz ise bunu kabullenmek mücadeleye başlamanın ilk adımıdır. Bu adım sizi hayalinizin, kapasitenizin ve hatta toplumun size biçtiği kalıpların dahi ötesine taşıyabilir.

Avla Kanyonunu Gezi-Yorum

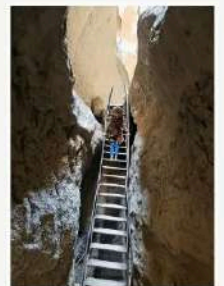
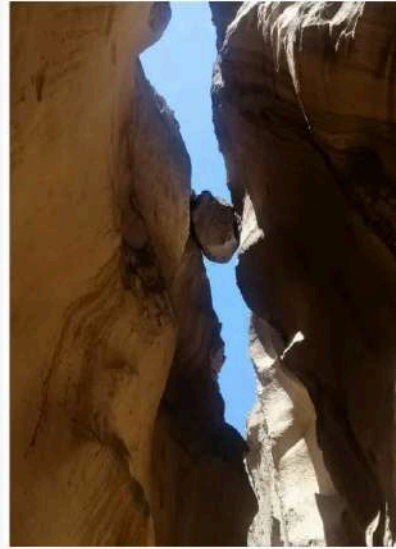
Yine bir yaz tatili ve tatili değerlendirme noktasında içindeki coşkuyu dindiremeyen bir bireyin yola düşme, yolda olma arzusu ve yeni yerler keşfetmenin heyecanını yaşayan birkaç insanın hikayesi olarak, geçtiğimiz yazdan bir şeyler bırakalım. **"Nevşehir'de gezmediğimiz bir yer kaldı mı ki!"** diye arkadaşlarla konuşurken Nevşehir'e bir saat yakınlıkta, Kayseri'nin Güzelköy vilayetinde, Soğanlı kasabasında bulunan Avla Kanyonu'na bir instagram reels videosunda denk gelmiş bulunduk. Daha önce de hiç duymadığımız bir yerdi. Üniversite yıllarımda, **Erciyes'in eteklerinde**, Nevşehir Kayseri arası gidip gelirken o vadiyi uzaktan görür, büyülenir, vadinin kıvrımlı üst kısmı çok hoşuma gider hep merak ederdim. Bu düşüncelerle beraber bozkırın içinde bulunan bir kanyondan çok büyük bir beklenti içine girmeden gidelim görelim istedik. Yanlış anlaşılmasın, bozkır küçümsediğimden değil. Bozkır geniş ve dümdüzdür. Şimdi imkanım olsa **Antony Çehov'dan Cengiz Aytmatov'dan** bir düzü bozkırla ilgili alıntılar yapar sayfalarca bozkır güzellerdim. Sadece uçsuz bucaksız bir bozkırın içinde devasa kayalıkların olduğu bir vadi hayal edemiyordum.

Vadiler, son zamanlarda restore edilip yürüyüş parkurlarının kurulmasıyla birlikte ilgi odağı haline geldiler. Koskoca kayalar, devasa kıvrımlı şekiller, sizi kendine çekiyor adeta. Kastamonu'daki **Horma, Valla, Çatak** kanyonları da bu Kanyonlar arasında bulunmakta elbette. Planlarımızı yaptık üç arkadaş yola düştük. Sabah Arkadaşımızı da alıp Ürgüp, Mustafa Paşa, Soğanlı derken Güzelköy mevkiine geldik. Avla Kanyonunun başlangıç kısmında İkinci Bahar isminde bir çay bahçesi vardı. İşletmenin sahibinden vadinin güzergâhı hakkında bilgiler aldık. Gidiş geliş toplam üç, dört saati bulabileceğini söyledi. O gün bizi zor parkurların beklediğini bilmediğimden sandaletlerimle gitmiş bulundum. Vadinin yoluna tam yönelmişken çay bahçesinin sahibi beyefendi dedi ki "o sandaletlerle en az yarım saat yürüebilirsiniz." "Olsun ben yürürüm, sandaletlerim de beni yarı yolda bırakmaz" dedim. Vadinin içine girip en az bir saat düz tarlalar içinde yürüdükten sonra asıl kıvrımlı devasa kayaların olduğu kısma ulaşmış olduk. İlerledikçe kayalar daha da şekillenmeye başladı. Devasa kayaları gördükçe şaşkınlığım daha da arttı. **"Türkiye'nin Arizonası"** dedikleri kadar varmış. 127 saat filminden bir sahnenin içinde gibi hissettim kendimi. Başımı kaldırdığımda her an üzerimize düşecek hissi veren yuvarlak kayalar, yüksek merdivenler, sizi bekleyen zor parkurlar ve doyarsıya fotoğraf çekinebileceğiniz kareler. Müthiş bir yerdi. Koridor şeklindeki Kanyonu yürüyüp vadinin sonuna ulaşıyorsunuz. Güzelköy'den de direkt bu kayalık kısma çıkan bir yol daha varmış. Kestirme yolun olduğunu bilmiyorduk. Yürümeye saat iki gibi başlamak gerekirmiş ki biz öğle sıcağına denk gelmiş bulunduk, Allah'tan kovboy şapkamı da yanıma almıştım.

Toplam yürüyüşümüz 3,5 saati buldu. Yürümeyi seven kişilerle heyecanla yürüebileceğiniz bir vadi. Yürümenin keyfini çıkaranlardan biri olarak acayip keyif aldığımı söyleyebilirim. Sandaletlerime gelince, beni yarı yolda bırakmadılar elbette. Suyun içine ayağımın kaymasıyla düşmem dışında bir sıkıntı olmadı. Dizlerim bataklığa girmiş gibi tamamen sapsarı çamur oldu. Bir de suyun içinde kıyafetlerimin çamurunu temizledim. Kıyafetleri yıkarken kayaların arasından akıp gelen buz gibi suyun keyfini de çıkarmadım değil hani. Arkadaşlarım bana bakıp gülmekten bir hâl oldukları için epey müddet yola devam edemedik. bu kadar zor derecede bir vadi olduğunu bilsem sandaletle tabi ki de gitmezdim. Çay bahçesinin sahibine inat biraz da kendimi zorladım sanırım. İçimdeki seyyahlık bazen öyle bir ortaya çıkıyor ki **Evliya Çelebi'nin** tedrisatından geçmiş bir talebe gibi gezip yürümek istiyorum. Ayrıca benim memleketimi benden daha çok gezen turistleri görünce içimdeki yeni yerler keşfetme arzusu daha da artıyor. Ki dönüşte yabancı turistler de vadiye giriyordu. İki tane küçük çocuklarını da görünce hayret ettim. İçimden "bizim çocuklar olsa yürümezler hemen yorulurlar" diye de serzenişte bulundum. Vadinin Çıkışında Soğanlı Ören Yeri'nde bulunan kiliseleri, peri bacalarını da tek tek gezdik. Son olarak Soğanlı Ören yeri MS 4. yüzyıldan itibaren Hristiyanlığın Kapadokya'daki merkezlerinden biri olmuş ve önemini 7. ve 8. yüzyıllarda da sürdürmeye devam etmiş. Tüflerin üzerinde kurulu olan Soğanlı Ören Yeri'nde elliye yakın kaya kilisesi mevcut olup bunlardan sadece 8 tanesini gezebiliyorsunuz.

AVLA KANYONU

1 “Ömür dediğin...” diye başlayan cümleyi nasıl tamamlarsınız?

Her bir ademin şahsına münhasır ve onun bildiği , bilemediği zahir ve nihan yaşanmışlıklarla dolu efsun bir yol...

2 Bir koku var sizi çocukluğunuza götüren, o koku nedir?

Tandırdada pişen ekmeğin o mis kokusu... Bir de mini mini birlerken kaybolmasın diye boynumuza astığımız kokulu silgiler...

3 Şimdiki mesleğinizi yapmasaydınız ne yapmak isterdiniz?

Şimdikine meslek demeyelim çünkü bir adanmışlık , bir fedakarlık ve bir kutsiyet var muallimlikte. Öncelik gönül coğrafyam olmak üzere tüm dünyayı gezmek dokunabildiğim kadar kalbe dokunabilmek isterdim.

4 Hayatınızda “bu benim kırılma noktam” diyebi- leceğiniz bir ânınız?

Ortaokul ve lise hayatımı en az dört beş dersten bütünleme sınavları ile idame ettirip giderken yakın bir komşumun hakkımda (afedersiniz) “gerizekalı mı bu “ diye konuştuğunu kulaklarımla duyduğum o an çok zoruma gitmişti. (Bu kelimeyi sinirlendikleri zaman öğretmenlerimizden de duyardık, kırardı bizi ama unutuverirdik sonra hemencik.)Ve o yıl tüm dikkatimi derslere verip teşekkür bile almıştım. İstanbul’u fethetmiş bir komutan edasıyla gezdim bütün yıl. Hikayenin sonunda ise yıllar sonra o komşumun kızının öğretmeni oluvermiştim. :-))

5 Ruhunuz nereli?

Buna bir beytimle karşılık vereyim isterseniz. “Dünya gezegeninde işçiyim sözleşmeli Beli dedim eleste öpemem başka eli”

Tarihte bir olaya şahitlik etme imkânınız olsa hangi olayı seçerdiniz?

6 Evrenin bir ol emri ile nasıl böyle muhteşem bir düzen oluşturduğuna şahitlik etmek isterdim.

Cevabını çok merak ettiğiniz bir soru...

7 Tabiki dünya imtihanında başarılı bir öğrenci olabilecek miyim sorusu. Diğer bütün sorular ve sorunlar teferruatı benim neznimde.

Kederlendiğinizde yaptığınız şey?

8 Hava güzelse takarım gözlüklerimi dalarım denizin derinliklerine... Yengeçler ,balıklar ,yosunlar derken dağılır keder bulutları. Sonra uzun yürüyüşler yaparım.(mümkünse sahilde). Mesela bir kitap alırım elime sayfa sayısına bakmam bitirene kadar devam ederim bırakmam elimden... Ve olmazsa olmazım. “ Beni kimsecikler okşamaz madem; Öp beni alnımdan sen öp seccadem”

Hayatta rafa kaldırdıklarınız?

Müzik ve spor ve sanat alanında şartlar gereği ideallerimiz rafa kalktı maalesef.

Ruhunuzda iz bırakan biri?

9 Yaptıklarına ,yapamadıklarına ve projelerine bizzat şahit olduğum Profesör Doktor Necmeddin Erbakan... Bilim insanlığı, dava adamlığı ve duruşu ile ruhumda derin izler bırakan bir şahsiyet olmuştur.

10

AYAKÜSTÜ SORULAR?

11 En sevmediğiniz özelliğiniz?

“Beğense de beğenmese de hediyedir her insan her insana” derim ben.
Belki bu yüzden biraz fazla affedici olurum hep çevreme karşı. Kin tutmam kolayına .Ve çoğu zaman ukalalık eden birilerinin ağzının payını verebilecek pozisyondayken susarım .Sonrası malum.Uzun yürüyüşler....:-)

12 Gözünüzü kapattığınızda duyduğunuz/duymak istediğiniz o ses?

Sonu gelmez sandığım her şeyin geldi sonu Sabır ne büyük nimet ben kazandım oyunu.

13 Bir notunuz var mı?

Bu birbirinden güzel ve anlamlı sorularınız için teşekkürü bir borç bilirim efendim. Son sözüm şu olsun” İnsanlara sunmak için yanınızda her zaman bir gül bulundurunuz ve unutmayınız ki yanınızda her zaman bulundurabileceğiniz gül ;mütemessim yüzünüzdür ☺

AYAKÜSTÜ SORULAR?

0 nurlu yolun onurlu kahramanlarına selam olsun!

ÖĞRETMENİM

Karşında bulursun bir anda rengârenk âlemleri..
Hissedersin tüm benliğinle
Meraklı umutlu ve hayran bakışlarla süzerler seni
Zaman geçer aşına olursun
Kucaklarsın simsiki Bütün farklı renkleri...

Öğretmenim

Öyle bir sevmiştir ki kalpleri seni
Herkesten başkadır sana olan sevgileri
Ana gibi baba gibi kardaş gibi arkadaş gibi
Hayır, hayır öyle değil Tarifinin tarifi yok
Renginin rayhasının
Bir tarifi yok
En yakını buldum galiba
Galiba severler seni öğretmenim Öğretmen gibi
Öğretmenim Hepsi bir parçan olur zamanla senin
Sense onların her şeyi
Başarılar bir şeyleri
Gurur duyarsın ağlarsın
Üzümler dayanamazsın ağlarsın
Sevinirler ve yine tutamazsın göz yaşlarını
Sevinçten ağlarsın
Öğretmenim
Sen her türlü ağlarsın
Hem bilirim hiç çaktırmazsın.

Öğretmenim

Biraz bekle ilgileneceğim seninle deyip
Kendini bir kenara bırakırsın
Onlar için yaşarsın
Onlar için yanarsın
Leyla olurlar sen
Mecnun olurlar sen
Herkes küserler yanlarında sen
Hep sen varsın

Sende dinlenir
Onların Derdi, kâbusu fırtınası korkusu
Sende sakilidir onların kara kutusu
Çünkü sen Onlar için en güvenli limansın
Ve çünkü sen en başkasın
Bambaşkasın Öğretmenim
Bambaşkasın

Öğretmenim

Kızırırsın da şimşekler çaktırırsın ya semalarda zaman zaman
Kara kara bulutlar olursun bazen
Ama o şimşeklerle hiç kimseyi yakmazsın
Ve sen öğretmenim hiç bir gülüne kıymazsın
Muştusu olursun rahmet bulutlarının
Ve o kara bulutlarla öğretmenim
Rahmet yağmurları olur da yağarsın
Hatıran dimağlarında Tüm kinleri yutan sevgin kalsın
Tekrarlansın durdun bu vefakâr hayat melodisi
Ta kalplerinde durmadan tekrarlansın
Sen onlar için bil ki
Yedi güzel adamsın öğretmenim
Yedi güzel adamsın...
Öğretmenim...
Ve bir gün Tüm bunlara değer mi diye
Düşünme gafletine
Bir an bile yakalanmazsın
Çünkü hissedersin ki En yukarılardasın
Ve çünkü hissedersin ki
Dualardasın öğretmenim
Dualardasın...

EV HER

ZAMAN BİR MEKÂN DEĞİLDİR, DEĞİL Mİ?

FADİM ÖZER KASAY

Charlie Mackesy'nin aynı adlı

kitabından uyarlanan animasyon filmi “Çocuk, Köstebek, Tilki ve At”, bu dörtlünün yol arkadaşlığını konu alıyor. Karda kaybolmuş bir çocukla başlıyor film. Buradaki kaybolma, içinde bulunduğumuz yerde ya da durumda kaybolma hissimiz aslında. Bazen işler içinden çıkmaz bir hâl aldığında ya da anlaşılmadığımızı düşündüğümüzde yolumuzu, yönümüzü tayin edemeyiz ve kaybolma hissi vuku bulur. Bazen de yolumuza bir köstebek çıkar ve tüm bilgeliğiyle nehri takip etmemiz gerektiğini salık verir. Kaybolduğunda akan hayatı takip et, durağan değil akışkan düşüncelerin peşinden git, der âdeta nehri takip etmemizi öğütleyerek.

Çocuk ve köstebek nehre ulaşır nehrin ortasındaki taşların üzerinden kendilerine baktıklarında çocuk, “Tuhaf değil mi, sadece dışımızı görebiliyoruz ama içeride olan hiçbir şeyi göremiyoruz.” der. Büyüyünce iyi biri olmak hayali olan bir çocuktan bilgelik dersinin ikincisini böylece almış oluruz biz yetişkinler de. Büyüyünce kaçımız iyi bir insan olmayı hayal etti ya da bize iyi bir insan olmamızın önemi anlatıldı? Peki bugün biz evlatlarımıza geleceğe dair nasıl bir insan

olmaları gerektiği noktasında neler yapıyoruz? Önce iyi olmalarını mı istiyoruz onlardan yoksa geleceklerini garanti altına alacakları okullarda okumaları ve neticesinde iyi bir iş ve kariyer planlaması yapmalarını mı? Film izlerken aslında çocuklardan ziyade biz büyüklere hitap ettiğini düşündüm defalarca. Nehre bakınca sadece dışını gören çocuk, bize aslını bilmediğimiz işler için de şükretmemiz gerektiğini fısıldıyor muydu acaba diye düşündüm. Bazen perdenin arkasını göremiyoruz ya hani! Bir şeyler yaşıyoruz, bu yaşadıklarımızın arka planını bilmiyoruz. Toz perdesinin bir an önce kalkmasını ve içimizin inşirah bulmasını diliyoruz. Perde kalkınca iyiki'lerimiz artsa da olayların içindeyken hayıflanıyoruz. Perdeninse nerede kalkacağı meçhul.

Köstebek gibi bizim de yol arkadaşlarımızın olduğu muhkem. Yolculuk devam ederken bu yol arkadaşlığına bir de at katılıyor. Atın üzerinde gezintiye çıktıklarında kendisinin ne kadar küçük olduğunu vurgulayan köstebeğe çocuk “Evet ama fark yaratıyorsun.” diyor. Yine alt metin okuması yaptığımızda küçük gördüğümüz yönlerimizle fark oluşturabileceğimizi ima ediyor bize çocuk. Film izlerken yer yer felsefe oku-

ması yapıyor gibi hissederken kimi yerde de psikolojik bir okumanın içinde buluyoruz kendimizi.

Atın üzerinden düşen çocuk ağladığında at, gözyaşlarının boş yere akmayacağını, onun gücünü gösterdiğini dile getiriyor. Bu yorum karşısında çocuk, “Bence bana benden fazla inanıyorsun.” deyince at, çocuğa gelişeceğini, hayatın zor olduğunu ama sevildiğini ifade ediyor. At ile çocuk arasındaki iletişim ebeveyn ile çocuk arasındaki iletişim gibi. Köstebek ise büyük babalar gibi sevimli ve nasihatleri yormuyor. Aslında at aynı zamanda güçlü yönlerimiz, köstebek ise küçük yeteneklerimiz izlenimini veriyor.

Filmde tilki pek fazla konuşmuyor, çünkü o örselenmiş duygularımızı temsil ediyor. Malum tilki her masalda ya da filmde hep kurnazlığı simgeler. Hep kötülenmiştir. Burada ise insanın hırpalanmış duygularını ifade ediyor. Tilki genellikle söyleyecek ilginç bir şeyi olmadığını dile getirdiğinde, at dürüst olmanın her zaman ilginç olduğunu belirtiyor. İnsan onuruna yakışmayan davranışlarla çeşitli platformlarda ilginç olmaya çalışan insanlara, dürüst olduklarında ilginç birer birey olacaklarını hatırlatıyor.

Çocuk "Şimdiye kadar söylediğin en cesurca şey ne?" diye ata soru yönelttiğinde, at, "İmdat. Yardım istemek vazgeçmek değildir. Vazgeçmeyi reddetmektir." şeklinde cevaplıyor onu. Sonra bir fırtına çıkıyor ve fırtına dinince çocuk, "Olamaz, ışıklar nerede? Artık göremiyorum, sanki daha çok yolumuz var gibi." diye içleniyor. At, "Biliyorum ama sen katettiğimiz yola bak." diye teselli ediyor onu. Çocuk, hiçbir zaman bir ev bulamayacağını düşünerek hayıflanıyor; tilki ise bu durum karşısında aklın bazen insana oyunlar oynadığını ve hiç umut kalmadığını zannettiğin anlarda sevildiğini, önemli olduğunu ve bu dünyaya kimsenin katamayacağı şeyler kattığını, bu nedenle de dayanması gerektiğini öğütlüyor ona.

Filmin sonlarına doğru bir sürprizle karşılaşır ve atın aslında uçabildiğini öğrenirler. At hepsini üzerine alır ve ışıkların yükseldiği yere kadar gelirler. Sonra vedalaşırlar ama çocuk birden döner ve "...ev her zaman bir mekân değildir, değil mi?" der ve bir yıldız kayar.

Şu süreçte anladık ki ev her zaman bir mekân değil; bazen gönüller, bazen bir çocuğun vazgeçemediği oyuncağından hiç görmediği kardeşi için vazgeçmesi, bazen uykusuzluk nedir bilmeden toprağı tırmalayan tırnaklarmış. Hepimiz oturduğumuz yerde evsiz kaldık, sıcak evlerde üşüdük, hâlimizden utandık. Son günlerde yaşadıklarımızın bir özeti sanki bu film. İşler içinden çıkılmaz bir hâl aldı ve hepimiz insan

Film Künyesi:

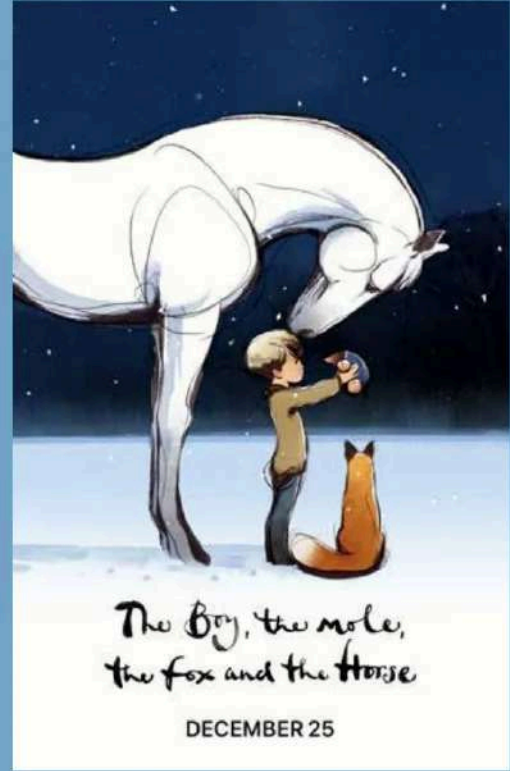
2022 / 34dk / Animasyon

Orijinal Adı: The Boy, the Mole, the Fox and the Horse

Yönetmen: Peter Baynton, Charlie Mackesy

Senaryo: Jon Croker, Charlie Mackesy

Ülke: İngiltere, ABD

yönümüzle enkazların arasında kaybolduk. Enkazın tozu doldurdu boğazımızı, yutkunamadık, hâlâ da zor yutkunuyoruz. Hepimiz bir nehre ihtiyaç duyduğumuz günlerden geçiyoruz. Ama aynı zamanda içinden geçtiğimiz bu süreçte küçük gibi görünen şeylerin nasıl büyük etkiler yarattığını görmüş olduk biz de. Bir sıcak çorbanın kıymetini, bir olup seslenince nasıl güçlü bir ses olduğumuzu, önemsemediğimiz ne varsa hepsinin önemini anladık. Küçük evlatlarımızın kumbaralarında biriken paraların milyon dolarlardan daha çok olduğunun idrakine vardık.

Ne çok yardım istedik ne çok yardım koştuk. Umut ettik, vazgeçmekten vazgeçtik.

Kitabın yazarı Charlie Mackesy bir söyleşisinde, "Eğer bir kedi görmediyseniz onu tarif etmek çok zordur, kediye tarif etmek gibi bu kitapta geçenleri tarif etmek." diyor. Yazarın ifade ettiği gibi bu yaşananları anlamamız, tarif etmemiz mümkün değil elbet, ancak hepimiz bütün mekânların ve sınırların üstünde bir güçle bir araya geldik, bir olduk. Eskiler der ya hani kara gün kararıp kalmaz diye, inşallah zor olsa da hepsi geçecek.

BİR FİLOZOF

20. yüzyılın en büyük düşünürlerinden biri olan Nurettin Topçu (1909-1975) Maurice Blondel'den mülhem kurguladığı aksiyon felsefesini İsyân Ahlakı teziyle Sorbonne'da sunarak doktorasını tamamladı. Fransız hocaların orada kalması yönünde tüm ısrarlarına rağmen millette olan vefa borcunu ödemek için 1934'te ülkesine döndü. Mektep mâbeddir, diyen Topçu, kırk yıl hocalık yaptığı lise ve dengi okullarda abdestsiz tek bir derse dahi girmedi. Ahlaklı bir isyan şuuru ile öğrencilerine şahsiyet dersi veren mistik filozof, insandan sudur eden tüm hareketlerde makul ölçüyü yalnızca aşkın olana, Allah'a yönelme gayesi ile benliğe başkaldırmada aradı.

BİR HİKMET

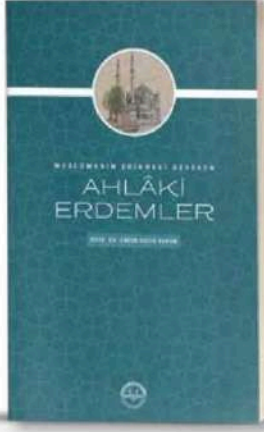
Tevazu. Kibrin cazibesini boğan erdem. Lokman peygamberin oğluna öğüdü, kıssadan hisse: “*Kibirlenerek insanlardan yüzünü çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Çünkü Allah kibirle kasılan, kendini beğenmiş, çokça övünüp duran kimseyi sevmez.*” (Lokman, 31/18) Lakin tevazu da samimi kalple... Özünü incitmeden, ifratla tefrit arası terazide dengede kalabilme asıl mesele. Benliği yücelten iltifatlarla kulluk bilinci ile arifane bir tebessümle gülüp geçme. Abdülhakim Arvasi'nin deyişiyle “Kibrin en kötüsü tevazu süsü altına gizlenmiş olandır.” Ey süs, güzeli çirkin eyleme...

ÜÇ TAVSİYE

BİR SİĞİNAK

Kütüphane. Zamanı yavaşlatan örtü. Ruhları sağaltan ve hayrete düşüren güçlü mekân. Beşikten mezara anlam arayışımıza yoldaşlık eden sessiz dostlar durağı. Kalplere şifa ve sadrı genişleten ecza... Modernizmin tüm dayatmalarına karşı pasif bir direniş aktivisti. Kendinden kaçıp yine kendine kalışın, insanlığın keskin zekâları ile yola revan oluşun, kutlu bir müjdeye ram oluşun tanığı muhkem sığınak, “*Yaratan Rabbinin adıyla oku!*”

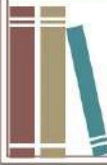

AHLAKİ ERDEMLER
Diyanet İşleri Başkanlığı

KİTAPLIK

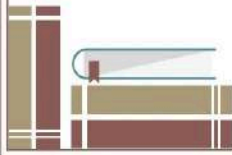

Müminlerin iman bakımından en mükemmeli,
ahlak bakımından en güzel olanıdır.

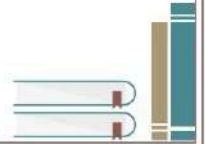
Özgürlük, bir anlamıyla özü gürlüktür; özü, ruhu, karakteri,
gür ve güçlü olmaktır.

Dürüstlüğü karakter hâline getirmiş kimsenin en adil
şahidi, yüzüdür.

İnsanların yaşadığı acı ve tatlı olağanüstü hâller,
Yunus'un dediği gibi; gün gelir dün olur.

Hayâ ve utanma duygusu, insanlık tarihi boyunca var
olan, bütün peygamberlerin de dikkat ettikleri bir
erdemdir.

Taassup, düşüncenin her alanında hakikatle hürriyetin
düşmanıdır, fikir dünyasında yapılan zulümdür.

İslam medeniyetinin aynı zamanda bir vakıf medeniyeti
olarak nitelendirilmesi, bu ruhun Müslümanlar arasında ne
kadar yaygın ve canlı olduğunun göstergesidir.

Malumat ezberlemekle yetinerek ayaklı kütüphane olan
kimse, o malumatların hamalı olmaktan öteye geçemez.

OKULUMUZDAN HABERLER

Mevlid-i Nebi Etkinlikleri

**Hicri 1446 yılı
Rebiülevvel ayının 12.
gecesi Miladi olarak ise
2024 yılı 14 Eylül
Cumartesi'yi gününü
Pazar'a bağlayan gece
Peygamber
Efendimizin dünyayı ve
âlemleri şereflendirdiği
doğum gecesi olarak
idrak edildi.**

Okulumuzda "Mevlid-i Nebi Haftası" etkinliği kapsamında Peygamber Efendimiz'i (s.a.v) anmak ve anlamak amacıyla okulumuzun konferans salonunda 19 Eylül 2024 tarihinde program tüm öğrencilerimizin katılımıyla düzenlendi.

OKULUMUZ ŞEHİT ARİF DEMİREL ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ VE İNEBOLU İMAM HATİP ORTAOKULU İLE BİRLİKTE organize edilen etkinlikte Peygamber Efendimiz'i (s.a.v) daha iyi anlamak ve anlatmak için konuşmalar yapıldı, hadisler ve şiirler okundu, okul koromuz tarafından ilahiler söylendi.

Peygamber Efendimiz'i (s.a.v) anmak ve anlamak amacıyla gerçekleşen etkinlik için emeği geçen tüm öğretmenlerimiz ve öğrencilerimize teşekkür ederiz.

OKULUMUZ GENÇ HATİPLERİ AĞIRLADI

2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı imam hatip liseleri erkek öğrenciler arasında Genç Hatipler Hutbe Okuma Yarışması 06 Aralık 2024 Cuma günü Okulumuzun misafirliğinde İnebolu Yahya Paşa camiinde gerçekleştirildi.

Programa İnebolu Kaymakamı Sayın Necdet Uçar, İl Millî Eğitim Şube Müdürümüz Sayın Mehmet Sait Aydın, İnebolu İlçe Milli Eğitim Müdürü Sayın Mehmet Azak, okul yöneticileri, öğretmenler ve öğrenciler katılım sağladı.

Genç Hatipler Hutbe Okuma Yarışması'nda dereceye giren öğrencilerimiz:

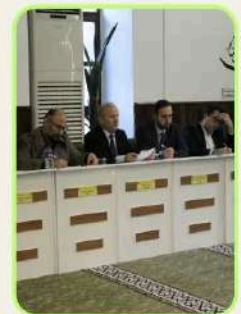
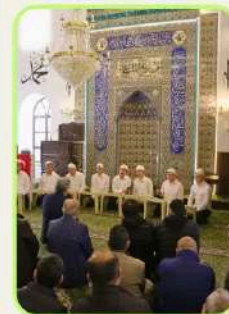
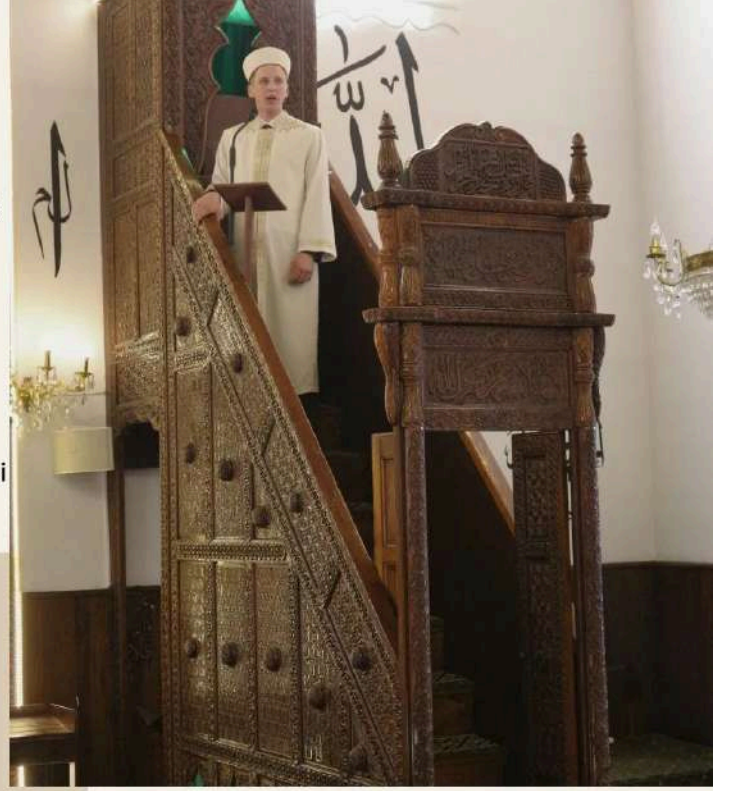
1-Muhammed Al- Daday Anadolu İmam Hatip Lisesi

2-Mahmut Eren Günaydın-Kastamonu Anadolu İmam Hatip Lisesi

3-Abdurrahman Yıldız-Şeyh Şabanı Veli Anadolu İmam Hatip Lisesi

Öğrencilerimizi tebrik ederiz.

Okulumuz öğrencilerinden Ramazan YAĞIZOĞLU' da okulumuzu temsil etmiştir. Ramazan'ı gayretlerinden dolayı tebrik eder nice yarışmalarda başarılarını dileriz.

KASTAMONU GENÇ NİDA KUR'AN'I KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMASI'NDA ÖĞRENCİMİZ MEDİNE KÜMBÜL 2. OLDU

2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı imam hatip liseleri kız öğrenciler arasında Genç Nida Kur'an'ı Kerimi Güzel Okuma Yarışması 17 Aralık 2024 Salı günü Kastamonu Hüma Hatun Kız İmam Hatip Lisesi'nde gerçekleştirildi. Yarışmaya Katılan öğrencimiz Medine KÜMBÜL 2. LİK ÖDÜLÜNÜ ALDI.

2.

OKULUMUZUN EN TEMİZ SINIFI 11/A

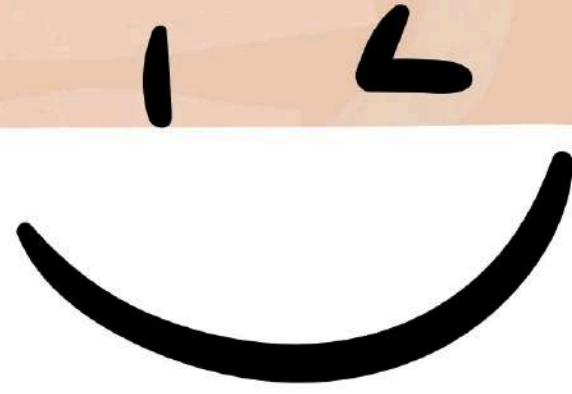
OKULUMUZDA HER AY “EN TEMİZ SINIFI” SEÇİYORUZ. KASIM AYI 11/A SINIFI ÖĞRENCİLERİMİZ, SINIFLARINI ÖZEN VE TİTİZLİKLE TEMİZ TUTTULAR VE OKULUMUZUN EN TEMİZ SINIFI SEÇİLDİLER. ÖDÜL OLARAK KENDİLERİNE FUTBOL TOPU HEDİYE EDİLDİ.

24 Kasım Öğretmenler günü vesilesiyle okulumuz öğretmenleriyle bir araya geldik . Kendilerine gayretlerinden ve çalışmalarından dolayı teşekkürlerimizi sunduk.

ÖĞRETMENLERİMİZE
ÇOK TEŞEKKÜR
EDERİZ

kitap
okumayı
ihmal
etmeyin

